

DE EENHEID VAN 1 GOD

Toch is er voor ons maar één God: de Vader,
uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem
en één Heere: Jezus Christus

Auteur: Jaap Noordam

ISBN: 978 909 035 5764

NUR code: 700

© november 2024 Jaap Noordam Dienstverlening, Pijnacker

Uitgever: idem

Eerste druk, januari 2022

Tweede herziene druk, november 2024

Derde druk, januari 2025

Vragen of opmerkingen: j.noordam@solconmail.nl

Tenzij anders vermeld is de Bijbeltekst in deze uitgave ontleend
aan de Herziene Statenvertaling, onlineversie 2010/2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar worden
gemaakt in enige vorm of op welke wijze dan ook, zonder
nadrukkelijke schriftelijke toestemming van de schrijver.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	9
1. Het Bijbels getuigenis van één God	15
2. Gods Masterplan en Jezus de Messias	25
3. De eeuwige naam van God	41
4. Echad en Elohim	47
5. De leer van de drie-eenheid	59
6. Het ontstaan van het drie-eenheidsdogma	65
7. Satan is de grote misleider en bedrieger	87
8. Leringen en tradities van mensen	97
9. Bijbellezen zonder drie-eenheidsdogma bril	105
10. Wie of wat aanbidden wij?	149
11. Conclusies	165
12. Wake-Up Call voor een Nieuwe Reformatie	167
Bijlage A De staatskerk van Rome	181
Bijlage B Rome en aanbidding van Maria	197
Discipel van Jezus of van Augustinus?	205
Literatuurlijst	206
Eindnoten in overzicht pagina 146	207

Voorwoord

Het is een vaste traditie om zowel bij de kinderdoop als bij de volwassendoop de drie-eenheid doopformule 'ik doop u in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest' uit te spreken. Mijn ouders waren Nederlands Hervormd en als baby ontving ik de kinderdoop. Na mijn wedergeboorte in 1970 bereidde ik me voor op mijn volwassendoop. Bij de studie over de doop viel het me op dat de Bijbel spreekt over 'dopen in de naam van Jezus'. Alleen in Mattheüs 28:19 wordt gesproken over 'dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest'.

Ik begreep toen niet waarom bij het dopen een 'drie-eenheid doopformule' werd gebruikt die niet overeenkomt met het onderwijs van Jezus en de apostelen in de Bijbel. Later ontdekte ik dat deze doopformule onderdeel was van het beeld dat veel gelovigen over God hebben, namelijk dat God uit drie gelijke Goddelijke Personen bestaat. Want zo wordt geleerd: naast God de Vader is ook Jezus en de Heilige Geest volledig God. In gesprekken met gelovigen bemerkte ik ook dat de drie-eenheid voor bijna alle kerken een zeer belangrijk leerstuk is, dat boven alle twijfel verheven is. Ook bleek het moeilijk te zijn om in de gesprekken met gelovigen over dit onderwerp samen te kijken naar wat Gods Woord over deze leer te zeggen heeft. Al snel was men geneigd om te refereren aan wat vanuit de kerktraditie is overgeleverd met betrekking tot dit onderwerp.

Toen onze oudste dochter in 1992 met een team van Operatie Mobilisatie op zendingsmissie was in Roemenië, werd zij op jonge leeftijd geconfronteerd met buitensluiting omdat zij niet in de drie-eenheid geloofde¹. Als je jong bent laat zo'n buitensluiting diepe sporen na. Maar ook vandaag valt me op dat christelijke leiders heftig reageren als je zegt niet in de drie-eenheid te geloven. Het is opvallend dat men uitvoerig met je in gesprek gaat met de Bijbel open als je zegt niet in Jezus te geloven.

¹ zij was niet de eerste in onze familie, zoals blijkt op pagina 194

Maar als je zegt in één God te geloven blijft de Bijbel dicht, waarbij een goed gesprek over dit onderwerp niet mogelijk is.

Ik heb vaak de indruk dat aanhangers van de drie-eenheidsleer grotere waarde hechten aan de eigen tradities van de kerk, dan aan Gods geopenbaarde waarheid in de Schriften. En u weet ook dat de macht van de traditie sterk kan zijn. Dit geldt voor veel terreinen in het leven. Dus zeker ook in het geloofsleven werkt deze macht van traditie.

Het geestelijk voedsel dat we tot ons nemen, komt meestal in bewerkte vorm tot ons via preken, boeken, liederen etc.. Over het algemeen wordt het als prettig ervaren om Gods Woord in voorbewerkte vorm tot ons te nemen. We zijn er zo aan gewend en willen daarom eigenlijk niet anders, want het is toch gemakkelijk zo. Je hoeft er verder niet bij na te denken. En wat nog belangrijker is, je hoeft zelf je Bijbel niet meer te bestuderen, want dat is immers al voor je gedaan. Men heeft meestal niet door dat met de bewerking van Gods Woord ook ongezonde leringen bijgemengd kunnen worden. En het resultaat van ongezonde leringen in ons geestelijk voedsel komt vroeg of laat naar buiten in gedrag van gelovigen, zoals we later zullen zien.

Voor mij persoonlijk is de eerste en tevens belangrijkste vraag: "Ondersteunt de Bijbel de leer van de drie-eenheid?"

De tweede vraag die hierop volgt is: "Als dit belangrijke onderdeel van onze geloofsbelijdenis niet in de Bijbel is terug te vinden, hoe heeft dit dogma zich dan in de kerk kunnen nestelen als een schier onneembaar bolwerk?"

Op zoek naar antwoorden op deze vragen ben ik me de afgelopen jaren gaan verdiepen in Gods Woord en in de kerkgeschiedenis.

Vanuit mijn bewogenheid met dit onderwerp en met allen die geloven in de drie-eenheid werd het tijd om deze geloofspijler van de kerk grondig te onderzoeken, te ordenen en te toetsen aan Gods Woord. In mijn werk als Hoofd Financiën was ik o.a. verantwoordelijk voor de financiële gezondheid van de organisatie en voor een betrouwbaar jaarverslag.

Na mijn pensionering kreeg ik gelukkig tijd om de juistheid van de drie-eenheidsdoctrine te onderzoeken. Gaande weg ging ik dit onderzoeksproject zien als een boekenonderzoek van de Bijbel en de boeken van de kerkgeschiedenis.

De ontdekkingstocht door bijna 2.000 jaar kerkgeschiedenis heeft me regelmatig verdrietig gemaakt. Verdrietig om het feit dat zo velen tot op vandaag onkundig zijn over de wijze waarop de drie-eenheidsleer is ontstaan. Daar word je niet blij van.

Om niet steeds opnieuw alle Bijbelteksten op te zoeken en de kerkgeschiedenis uit te pluizen, ben ik vier jaar geleden begonnen de verzamelde informatie op schrift te stellen.

Tijdens deze ontdekkingstocht ontstond ook het verlangen om Gods geopenbaarde waarheid vanuit de Schriften met anderen te delen. Tenslotte heeft deze 'Bijbelse audit' naar ik hoop een betrouwbaar verslag opgeleverd in de vorm van het boek, dat u nu in handen heeft. Er staat geen goedkeurend vinkje aan het einde van dit boek, want het is uiteindelijk aan God de Vader om hier wel of geen 'goedkeurende verklaring' voor af te geven.

In algemene zin is studie van geschiedenis een open proces van onderzoek dat niet gebonden kan zijn aan politieke of religieuze opvattingen. Vooraf wil ik hier benadrukken dat deze studie niet is gericht tegen gelovigen van een bepaalde kerkelijke denominatie. Het is zeker ook niet mijn bedoeling om gelovigen in diverse kerken aan te vallen. Waar het om gaat is de leugens van satan te ontmaskeren en het bolwerk van satan dat in de kerken aanwezig is, te slechten met Gods Woord. Het zal u tijdens het lezen opvallen dat met name de Rooms Katholieke Kerk veel aandacht krijgt, omdat van daaruit het bolwerk van de drie-eenheid zich heeft ontwikkeld. Ook in deze kerk bevinden zich lieve kinderen van God!

Vanuit bewogenheid wil ik me, net als Paulus, in de gezindheid van Jezus richten op de bolwerken, die door leringen van mensen en boze geesten, zich hebben genesteld in het denksysteem van miljoenen mensen. Toch kan het zijn dat u zich 'persoonlijk aangevallen' voelt tijdens het lezen en overdenken.

Dat is heel normaal, want u heeft altijd uw overtuiging gehad en die wordt nu 'aangevallen'. Ik hoop daarom dat u deze woorden van Paulus ter harte wilt nemen:

2 Korinthe 10:4,5 De wapens van onze strijd zijn immers niet vleselijk, maar krachtig door God, tot afbraak van bolwerken. 5. Want wij breken valse redeneringen af en elke hoogte die zich verheft tegen de kennis van God, en wij nemen elke gedachte gevangen om die te brengen tot de gehoorzaamheid aan Christus.

Mijn vraag aan u is: "Bent u bereid om alleen het licht van Gods Woord te laten schijnen over dit belangrijke onderwerp en daarbij uw overtuiging te toetsen aan alleen Gods Woord? En bent u bereid om onder leiding van Gods Geest in gesprek te gaan met Gods Woord? Of heeft u vooraf al besloten dit boek ter kennisgeving terzijde te leggen, omdat de conclusie niet strookt met uw mening?" Als u echter de uitdaging oppakt, zult u ontdekken dat Gods Woord *alleen* krachtig genoeg is om eeuwenoude bolwerken van satan te slechten. Na het lezen zullen er ongetwijfeld nieuwe vragen bij u zijn opgekomen. Dit is heel begrijpelijk. Daarom wil ik me openstellen voor uw vragen en opmerkingen en nodig u graag uit deze te sturen naar mijn e-mailadres.

Mijn dank gaat uit naar mijn liefhebbende en geduldige Liesbeth. Jouw liefde heeft me rust en ruimte gegeven om aan dit boek te werken. Je was er altijd om een luisterend oor te bieden wanneer ik bijvoorbeeld weer iets nieuws had ontdekt. Je gaf mij de ruimte om lange tijd en vaak op ongemakkelijke tijden te studeren en aan dit boek te werken. Jouw liefde komt zeker ook van boven.

Ik breng bovenal dank aan mijn hemelse Vader, die me de kracht gaf om dieper in Zijn Woord te studeren. Dank U Vader, U heeft zoveel schatten verborgen in Uw Woord. Schatten die bevrijding en vernieuwing brengen en een perspectief op een heerlijke toekomst.

Pijnacker, januari 2025

Jaap Noordam

Inleiding

Al gedurende bijna twee millennia is er een diepe kloof tussen de Joodse en de algemeen, christelijke geloofsbelijdenis over de eenheid van de God van Abraham, Izak en Jacob.

Die kloof is er niet altijd geweest, want vanaf het begin hebben de apostelen vastgehouden aan de identiteit van God in de Tenach en de leer van Jezus. Ze hebben zich ook verzet tegen diverse filosofieën die vanuit het heidendom de gemeente van Jezus Christus trachtten binnen te dringen. Toch ontstonden al vroeg in de kerkgeschiedenis verschillen in geloofsopvattingen o.a. doordat nieuwe gelovigen uit de heidenen hun heidense denkbeelden en praktijken de gemeente binnenbrachten. Het uiteindelijke resultaat hiervan was, dat na het heengaan van de apostelen, de Messias belijdende Joden steeds meer het onderspit moesten delven. Tenslotte werden zij geëxcommuniceerd uit de christelijke gemeenschap.

Dus in plaats dat Jood en heiden werden verenigd tot één nieuwe mens in het lichaam van Christus, brachten verschillen in de leer weer scheiding. De gemeente van Jezus Christus kwam hierdoor nog meer onder invloed van het denken en de praktijken uit het heidendom. De gemeente volgde daarmee het verkeerde voorbeeld van het volk Israël, dat ook steeds weer opnieuw vreemde goden achternaliep en leefde naar het voorbeeld van de heidenvolken.

Tot op vandaag hebben Joden een afkeer van het Christendom vanwege de vele heidense praktijken die in de kerk aanwezig zijn. Voorbeelden hiervan zijn o.a.: beeldenverering, heiligenverering, Mariaverering, een paus die zich 'heilige vader' noemt, het vieren van heidense feestdagen (o.a. kerstfeest) en de viering van de zondag ter ere van de zonnegod. En zeker niet te vergeten: de eeuwenlange Jodenvervolging die in het teken van het kruis plaatsvond en ook nu nog voorkomt. Naast deze lijst van 'christelijke praktijken' zijn er ook veel leringen van mensen, die niet in overeenstemming zijn met Gods Woord.

Eén daarvan is het onderwerp van dit boek: de drie-eenheidsleer. In deze leer worden Jezus en de Heilige Geest als God gelijkgesteld met God de Vader. Zij worden evenals de Vader als God geëerd en verheerlijkt. Deze drie-eenheidsleer heeft met de hiervoor genoemde heidense praktijken gemeen dat ze veelal haar oorsprong heeft in de kerk van Rome. Volgens de Rooms Katholieke leer is het geloofsmysterie van de heilige drie-eenheid de meest fundamentele en essentiële leer in de hiërarchie van de geloofswaarheden. Om het belang van deze leer te benadrukken wordt op de eerste zondag na Pinksteren door de Rooms Katholieke Kerk het hoogfeest van de heilige drie-eenheid gevierd.

In de gehele geschiedenis van de kerk is geen ander dogma zo omstreden gebleken als de leer van de drie-eenheid.

Jezus heeft altijd geleerd dat *Zijn en onze Vader alleen de enige waarachtige God is*. Kerkvader Augustinus bestreed dit door te leren dat de *drie-eenheid zelf* (Vader, Zoon en Heilige Geest) dit is. Augustinus heeft hiermee het Bijbelse getuigenis over de ene ware God ondergeschikt gemaakt aan een doctrine die door de kerk werd ontwikkeld. De vraag is of Gods Woord het fundament is van de drie-eenheidsleer of dat de kerkvaders deze leer mede hebben ontwikkeld vanuit een filosofisch en heidens denken?

Velen vragen zich af waarom er vernuftig geconstrueerde en taalkundig, complexe dogma's zijn samengesteld over de identiteit van God, terwijl het onderwijs van Jezus en de apostelen eenvoudig te begrijpen is. Waarom wordt er in kerken geen onderwijs gegeven over de ontstaansgeschiedenis van de drie-eenheidsleer?

Voor een antwoord kan het belang van de door Gods Geest geïnspireerde Schriften niet vaak genoeg worden benadrukt.

De Bijbel alleen ('Sola Scriptura') en met name de leer van Jezus en de apostelen is mijn belangrijkste focus en referentiepunt. Mijn geloofsovertuiging is op de Schrift alleen gebaseerd en hierin zoek ik dus ook de bevestiging. Wat anderen na de apostelen hebben gezegd is ondergeschikt aan het gezag van de Schrift en wordt aan de Schrift getoetst.

Misschien zult u zeggen dat deze benadering op zich kan leiden tot de ontwikkeling van een tunnelvisie. Want bij een tunnelvisie wordt immers alle met de Schriften tegenstrijdige informatie minder geloofwaardig geacht, dan de vanuit de Schriften geciteerde teksten die het geloof bevestigen. En in de Schrift is altijd wel een bevestigende tekst te vinden voor een bepaalde geloofsovertuiging. De kans om van gedachten te veranderen wordt daardoor klein, omdat tegenstrijdige informatie niet eens rationeel in overweging wordt genomen.

Wie meent dat de focus op 'de Schriften alleen' tot een tunnelvisie zou leiden, vergeet echter dat iedere gelovige zijn geloofsovertuiging alleen op de Bijbel zou moeten baseren en niet op overleveringen en leringen van mensen, die altijd aan de Bijbel ondergeschikt moeten zijn. Dit geldt voor alle onderdelen van ons geloofsfundament.

Alleen met Gods Woord kunnen leringen en overleveringen worden getoetst. Alleen de Schrift kan de Schrift verklaren. Wie bereid is de Schrift op dit onderwerp te bestuderen, zal zien dat de Schrift zich ook nergens tegenspreekt.

Om het belang van de Schrift te onderstrepen, worden veel teksten in dit boek integraal weergegeven. U kunt deze teksten niet genoeg lezen en bestuderen. Alleen het lezen van het Woord van God verspreidt licht en leven. Ik ben zeker niet volledig met de Schriftcitaten, maar hoop wel dat de belangrijkste voor u zijn weergegeven.

Waarom dit boek?

Het eerste doel van dit boek is om de Bijbel zelf te laten spreken over de identiteit van God. Daarom komt eerst het Bijbelse getuigenis in de hoofdstukken 1 t/m 4 aan de orde. Vervolgens kunt u zelf dit getuigenis vergelijken met de diverse formuleringen van het dogma van de drie-eenheid in hoofdstuk 5.

Het tweede doel is om zicht te krijgen op de wijze waarop de drie-eenheidsdoctrine is ontstaan en tevens om de fundamenteën, waarop het dogma is gebaseerd, bloot te leggen. Om het ontstaan van dit dogma beter te kunnen begrijpen, is ook kennis van de wereld van het Romeinse rijk en de Roomse staatskerk nodig. Daarom wordt in hoofdstuk 6 en in Bijlage A ruim aandacht geschonken aan de kerkgeschiedenis. Uit de geschiedenis blijkt o.a. dat vanuit de heersende Griekse filosofieën en de Roomse mysteriën-religie vele on-Bijbelse leringen en praktijken zijn ontstaan. De uit de moederkerk van Rome voortgekomen dochterkerken hebben veel van de Roomse doctrines, waaronder die van de drie-eenheid, overgenomen. Ook het on-Bijbelse dogma van de verering van Maria als 'Moeder Gods' komt aan de orde, want dit speelt een belangrijke rol in de oecumenische beweging.²

Het derde doel is om de lezer aan te sporen zelf te onderzoeken waarom het dogma zo afwijkt van Gods Woord. Hoofdstuk 7 en 8 gaan in op het belang om zelf de Schriften grondig te onderzoeken en te kennen. In hoofdstuk 9 wordt ruim aandacht gegeven aan de Bijbeluitleg van teksten die het dogma lijken te bevestigen. Ter toetsing van het dogma worden veel teksten integraal aangehaald. Bij de woordstudie is gebruik gemaakt van de Bijbelconcordantie van Strong.³ Deze concordantie geeft ieder woord van de grondtekst een uniek nummer.

En per nummer en per woord uit de Hebreeuwse en Griekse grondtekst wordt uitgebreid weergegeven welke betekenissen dit woord heeft. De betekenis van een woord in de grondtekst is vaak dieper en meer uitgebreid, dan in onze Nederlandse taal door één woord is weergegeven. Want de vertaler moet altijd kiezen tussen de verschillende betekenissen van een woord. En door de keuze voor één bepaalde betekenis, kan een deel van de andere betekenissen in de grondtekst verloren gaan.

De keuze die de vertaler maakt, kan leiden tot een onbedoelde, verkeerde vertaling van het tekstgedeelte.

² zie hoofdstuk 12 en Bijlage B

³ www.biblehub.com/ voor bijbelcommentaren en gebruik Strongnummers

In hoofdstuk 10 worden de gevolgen beschreven die dit dogma kan hebben voor onze aanbidding. De conclusie in hoofdstuk 11 is dat Gods Woord, zowel het Oude als het Nieuwe Testament, kristalhelder is over de identiteit van God. Hij alleen is God en er is geen God naast Hem. Als alleen Gods Woord voor alle gelovigen het hoogste gezag heeft, kan er geen verschil bestaan in de leer over de éénheid van God.

Het vierde doel is een oproep te doen om te komen tot een Nieuwe Reformatie en met de WakeUp-Call wordt verbinding gemaakt met de actualiteit van onze tijd.

Want in alles willen we vast blijven houden aan het eeuwige Evangelie! Wij zijn hierdoor geroepen om de nieuwe mens aan te doen, die naar het beeld van God geschapen is.

Dit is de geweldige werkelijkheid die voor de gelovigen bestemd is. Jezus zal vele zonen brengen tot dezelfde heerlijkheid die Hij heeft. Dit alles komt aan de orde in het afsluitende hoofdstuk 12.

De volgende uitgangsteksten vormen de basis voor deze conclusies en zijn in harmonie met het gehele Woord van God.

Mozes getuigt in

Deuteronomium 6:4-5 "Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is Eén!
5. Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht."

Jezus getuigt in

Johannes 17:3 "Dit is nu het eeuwige leven, dat zij U mogen kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt."

Paulus getuigt in

1 Korinthe 8:4-6 "We weten dat er geen andere God is dan Eén. 5. Want al zijn er ook die goden genoemd worden, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde (zoals er vele goden en vele heren zijn), 6. toch is er voor ons maar één God: de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem."

Deze teksten getuigen helder over één waarachtige God, de Vader van Jezus Christus. De gehele Schrift getuigt: Buiten God, de Vader, is er géén God. Het Shema is het hart van de geloofsbelijdenis van de aartsvaders van Israël en ook van Jezus. Jezus bevestigt dit o.a. in Markus 12:30 en Johannes 17:3.

Dit getuigenis over één God is duidelijk onderscheiden van alle filosofische beschrijvingen die de aanbidding van God de Vader vertroebelen. De heidenen aanbidden vele zogenaamde goden. Maar de Schriften leren ons alleen de God van Jezus, Abraham, Izak, en Jacob te aanbidden als de enige God.

De geloofsbelijdenis van Jezus in Johannes 17:3 moet toch voor een ieder die zich een discipel van Jezus Christus noemt voldoende zijn om met gezond verstand te begrijpen dat de Joodse Jezus het Woord van God beter kende dan wie dan ook. Maar ook voor de Joodse Paulus was het getuigenis van Mozes en de profeten glashelder en het centrale thema in het onderwijs over de Enige Ware God, die Jezus als Zijn en onze Vader heeft geopenbaard.

De gemeente van Christus is gebouwd op de leer van de apostelen en Jezus zelf is de hoeksteen (Epheze 3:20). Er is na de tijd van de apostelen aan de kerk geen nieuwe openbaring geweest over Gods ware identiteit.

Het feit op zich dat de kristal heldere geloofsbelijdenissen van Mozes, Jezus en Paulus consequent door de kerkelijke concilies werden genegeerd, zegt op zich al genoeg dat het door menselijke machtspolitiek doorgedrukte dogma on-Bijbels is.

Het is mijn vurig verlangen dat het lezen van dit boek ertoe mag bijdragen de lezer te motiveren het absolute gezag van Gods Woord te laten prevaleren boven de door mensen gemaakte dogma's.

1 Het Bijbels getuigenis van één God

U heeft zojuist enkele teksten gelezen die getuigen over de eenheid van God. Is het u ook opgevallen dat deze overbekende teksten niet in overeenstemming zijn met de doctrine van de drie-eenheid?

De Bijbel leert dat er één soevereine, ondeelbare, hoogverheven God is. Eén God, die als enige ongeschapen is, als enige van eeuwigheid bestaat, als enige zonder begin is, als enige waarachtig is, als enige onsterfelijkheid bezit, als enige wijs is, als enige goed is, als enige soeverein is en niet door het kwaad kan worden verzocht. God de Vader is de Enige zonder begin en de Enige die uit niemand is voortgekomen. De Vader is de Enige, Die het leven en onsterfelijkheid in Zichzelf heeft, niemand heeft Hem het leven of de onsterfelijkheid gegeven. De Zoon van God is ook onsterfelijk, maar aan Hem is het leven en de onsterfelijkheid in Zich gegeven *nadat* Hij door Zijn Vader werd opgewekt en verheerlijkt. Jezus is om onze zonden gestorven aan het vloekhout. Hij is door God de Vader opgewekt en heeft onsterfelijkheid van de Vader verkregen. De gehele Bijbel getuigt van één God die de naam YHWH draagt. Er is één Vader en zijn naam is YHWH. Deze God is de Vader van Jezus Christus en is ook onze Vader. Jezus heeft nooit uitspraken gedaan waaruit we kunnen opmaken dat ook Hij God is naast Zijn Vader. Hoe kan het dan dat gelovigen zeggen dat Jezus ook YHWH is. Zijn er dan twee YHWH's? Of is Jezus dan ook de Vader?

Heeft u zelf wel eens door de gehele Bijbel een studie gedaan om te ontdekken of de in hoofdstuk 5 beschreven geloofsdoctrine in overeenstemming is met Gods Woord? Als u dit zou doen met het motief om zelf te ontdekken wat Gods Woord hierover zegt, zult u verbaasd zijn. Verbaasd om zoveel bewijsmateriaal dat pleit tegen de drie-eenheidsdoctrine.

Laten we beginnen met het weergeven van een aantal teksten die u zullen aanmoedigen om nog meer te gaan ontdekken.

1.1 Enkele teksten uit de Tenach

YHWH, onze Vader is onze enige God. Hier volgt een kleine opsomming van teksten uit de Tenach.

Exodus 20:2-3 Toen sprak God al deze woorden: 2. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft. 3. U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

Deuteronomium 4:35,39 Aan ú is dat getoond, opdat u zou weten dat de HEERE God is, niemand anders dan Hij alleen! 39. Daarom moet u heden weten en ter harte nemen dat de HEERE God is, boven in de hemel en beneden op de aarde, niemand anders!

1 Samuel 2:2 Er is niemand zo heilig als de HEERE, want er is niemand buiten U, en er is geen rotssteen als onze God.

1 Koningen 8:60-61 Opdat alle volken van de aarde weten: de HEERE, Hij is God en niemand anders. 61. Laat uw hart volkomen met de HEERE, onze God, zijn, door te wandelen overeenkomstig Zijn verordeningen en Zijn geboden in acht te nemen, zoals op deze dag.

2 Koningen 19:19 Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit zijn hand. Dan zullen alle koninkrijken van de aarde weten dat U, HEERE, alleen God bent.

1 Kronieken 17:20 HEERE, er is niemand zoals U, en er is geen God dan U alleen, zoals blijkt uit alles wat wij met onze eigen oren gehoord hebben.

Psalm 83:19 Dan zullen zij weten, dat U – Uw Naam is HEERE! – U alleen de Allerhoogste bent over de hele aarde.

Psalm 89:27-29 Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader! mijn God, en de Rotssteen mijns heils! 28. Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde. 29. Ik zal hem Mijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Mijn verbond zal hem vast blijven.

Jesaja 42:8 Ik ben de HEERE – dat is Mijn Naam; Mijn eer zal Ik aan geen ander geven, evenmin Mijn lof aan de afgodsbeelden.

Jesaja 43:10-13 U bent Mijn getuigen, spreekt de HEERE, en Mijn dienaar die Ik verkozen heb, opdat u het weet en Mij gelooft, en begrijpt dat Ik Dezelfde ben: vóór Mij is er geen God geformeerd en na Mij zal er geen zijn. 11. Ik, Ik ben de HEERE, buiten Mij is er geen Heiland. 12. Ík heb verkondigd en Ik heb

verlost, en Ik heb het doen horen, en er was geen vreemde god onder u. U bent Mijn getuigen, spreekt de HEERE, dat Ik God ben. 13. Ook voor de dag er was, ben Ik.

Jesaja 44:6,8,24 Wees niet angstig en wees niet bevreesd. Heb Ik het u van toen af niet doen horen en bekendgemaakt? 8. Want u bent Mijn getuigen: is er ook een God buiten Mij? Er is geen andere rots, Ik ken er geen. 24. Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, Uw Formeerder van de moederschoot af: Ik ben de HEERE, Die alles doet: Die de hemel uitspant, Ik alleen, Die de aarde uitspreidt door Mijzelf.

Jesaja 45:5-6 Ik ben de HEERE, en niemand anders, buiten Mij is er geen God. Ik zal u omgorden, hoewel u Mij niet kende, 6. opdat men zal weten, vanwaar de zon opkomt tot waar zij ondergaat, dat er buiten Mij niets is. Ik ben de HEERE, en niemand anders.

Jesaja 45:21 Maak bekend en breng naar voren, ja, beraadslaag samen: Wie heeft dit van oudsher doen horen? Wie heeft dat van toen af bekendgemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? Buiten Mij is er geen andere God, een rechtvaardig God, een Heiland; er is niemand behalve Ik.

Jesaja 63:16 Toch bent U onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet. U, HEERE, bent onze Vader; onze Verlosser van oude tijden af is Uw Naam.

Jesaja 64:8 Maar nu, HEERE, U bent onze Vader! Wij zijn het leem en U bent onze Pottenbakker: wij zijn allen het werk van Uw handen.

Maleachi 2:10 Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen? Waarom handelen wij dan trouweloos, eenieder tegen zijn broeder, door het verbond met onze vadersen te ontheiligen?

Ezechiël 34:23-24 En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk Mijn knecht David; die zal ze weiden, en Die zal hun tot een Herder zijn. 24. En Ik, de HEERE, zal hun tot een God zijn; en Mijn knecht David zal Vorst zijn in het midden van hen, Ik, de HEERE, heb het gesproken.

Joel 2:27 Dan zult u weten dat Ik te midden van Israël ben, dat Ik, de HEERE, uw God ben, en niemand anders: Mijn volk zal voor eeuwig niet beschaamd worden!

Ook waarschuwt de Schrift op ernstige wijze geen andere goden voor Gods aangezicht te hebben, zoals bijvoorbeeld in

Deuteronomium 13:12-14 Als u over een van uw steden die de HEERE, uw God, u geeft om er te wonen, hoort zeggen: 13. Er zijn mannen, verdorven lieden, uit uw midden voortgekomen en zij hebben de inwoners van hun stad verleid door te zeggen: Laten we andere goden gaan dienen, die u niet kent, 14. dan moet u het onderzoeken, grondig uitzoeken en goed navragen.

De Bijbel leert dat God geen mens is die liegen kan. Als God wel kan liegen, dan zou Hij Zijn geschreven Woord verloochenen.

Numeri 23:19 God is geen man, dat Hij liegen zou, of een mensenkind, dat Hij ergens berouw over hebben zou.

1.2 Het Nieuwe Testament bevestigt de Tenach

Jezus en de apostelen zijn nooit afgeweken van de hiervoor aangehaalde teksten uit de Tenach. Alles wat zij leerden was in overeenstemming met de Schriften.

Naast God de Vader is er geen God, want Hij is de enige, ware God. Hij was, is en blijft de God en Vader van onze Heer, de mens Jezus Christus. Daarom is het onmogelijk dat de Heer Jezus als God deel uitmaakt van de Godheid. Jezus is de Heer en God de Vader is Zijn *en* onze God. De Schriften spreken zich daarover nergens tegen. Maar door interpretatie bij de vertaling kan dat soms toch het geval zijn. Vertalers hebben zelfs aan sommige teksten gesleuteld, zoals later blijkt in hoofdstuk 9. Sommige aanpassingen zijn gemaakt om de drie-eenheidsleer de Bijbel in te brengen. En dan spreekt de veranderde tekst de gehele Bijbel wel tegen. We zullen daarom de gehele Schrift bestuderen en niet blindvaren op enkele teksten.

1 Timotheüs 6:13-16 Ik beveel voor God, die alle leven wekt, en voor Christus Jezus, die de goede belijdenis voor Pontius Pilatus betuigd heeft, 14. dat gij dit gebod onbevlekt en onberispelijk handhaaft tot de verschijning van onze Here Jezus Christus, 15. welke te zijner tijd de zalige en enige Heerser zal doen aanschouwen, de Koning der Koningen en de Here der heren, die alleen onsterfelijkheid heeft en in een ontoegankelijk licht bewoont, 16. die geen der mensen gezien heeft of kan, Hem zij eer en eeuwige kracht! Amen.

Lucas 18:19 En Jezus zei tegen hem: Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God.

1 Johannes 5:20 Maar wij weten dat de Zoon van God gekomen is en ons het verstand heeft gegeven om de Waarachtige te mogen kennen; en wij zijn in de Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon, Jezus Christus. Die is de waarachtige God en het eeuwige leven.

Aan de vertaling van deze tekst hebben de vertalers gesleuteld.⁴ Jezus is gekomen om de Waarachtige God en Vader te doen kennen (Johannes 17:3). De brieven van Paulus beginnen 11x met de aanhef “genade zij u en vrede van God, onze Vader, *en* van de Heere Jezus Christus.” Het Nieuwe Testament spreekt geen enkele keer over de God Jezus of de Heere God Jezus of God de Zoon. Het Nieuwe Testament spreekt wel over Jezus als

- Zoon des mensen (86x)
- Zoon van God (40x)
- Jezus de Christus, de Gezalfde (6x)
- Jezus Christus (190x)
- Meester (49x)
- Zoon van David (16x)
- Heere (ver over de 400x)
- Heere Jezus (121x)
- Onze Heere Jezus Christus (56x)⁵

Maar wat zegt Jezus over zichzelf en wat was het getuigenis van de mensen rondom Jezus? Bijbelleraar James Dunn geeft in zijn boek ‘Jesus Remembered’⁶ een Bijbelgetrouw antwoord op deze vraag. Het getuigenis van Dunn is in overeenstemming met bovenstaande opsomming. Maar Thomas noemt Jezus toch “mijn Heere en mijn god”?! Met deze uitspraak “mijn Heere en mijn god” wordt Jezus door Thomas erkend als zijn meester, zijn ‘Kurios’ en zijn ‘elohim’. Hier zegt Thomas zeker niet dat Jezus God is, omdat Hij weet dat alleen de Vader God is.⁷

⁴ de misvertaling van 1 Johannes 5:20 wordt behandeld in hoofdstuk 9.11

⁵ tellingen uit de HSV 2016

⁶ James D.G. Dunn, Christianity in the making, Deel 1, pagina 615-762

⁷ zie voor verdere uitleg hoofdstuk 3, 4.4 en 9.12

2 Gods Masterplan en Jezus de Messias

Het eerste wat bij de Vader van Jezus Christus opvalt, is dat alles geschiedt volgens Zijn eeuwige Plan. Niets gebeurt bij toeval. Van Jezus staat dat Hij alleen dat deed wat Hij de Vader zag doen, opdat vervuld zou worden wat gepland en geschreven was. Zo gaf de Vader het 'signaal' aan dat het de bestemde tijd was om vrijwillig als Lam van God de weg naar het kruis te gaan. Jezus had wel een vrije keuze maar Hij koos uit vrije wil Gods plannen uit te voeren.

2.1 God de Vader is de Bedenker en Architect van alles

God de Vader is een onveranderlijke God die regeert van eeuwigheid en wiens Glorietroon is van eeuwigheid (Psalm 93:2). God is de Bedenker en de Architect van de Schepping. God is onveranderlijk en eeuwig trouw aan Zijn scheppingsplan. Want God kan Zichzelf niet veranderen of verloochenen (2 Timotheüs 2:13). Hij is één met Zijn Woord en komt dit na (Numeri 23:19). De blauwdruk voor Zijn scheppingswerken maakte Hij voorafgaand aan Zijn scheppingswerk. Dit scheppingsplan was in het begin bij God. Gods Masterplan is ook het eeuwig evangelie dat gereed was voor de grondlegging der wereld. Spreuken 8:22 zegt dat God Zijn Masterplan maakte aan het begin van Zijn scheppingsdaden of Zijn wegen of handelen. Dit vers spreekt over het voorbestaan van de Raad Gods, waaruit alles is voortgekomen. Buiten God en dit Masterplan van God was er niets. Deze Raad Gods of Wijsheid Gods wordt in dit vers gepersonifieerd als 'Vrouwe Wijsheid' die geboren wordt. Zij speelt als een kind in de mooie tuin van Gods Schepping, als ware het al werkelijkheid. Zij is dus nauw betrokken bij alle scheppingswonderen.

De tekst laat het concept zien van hoe God met de schepping in Genesis te werk is gegaan. Omdat er over een 'zij' wordt gesproken kan de Wijsheid niet op Jezus betrekking hebben. In de beschrijvingen van Gods bouwplan zijn ook de details van het bestek zichtbaar. Alle voorzieningen die nodig zijn om de uitvoering van Zijn

plannen te doen slagen. Als Gods wijsheid wordt ingezet om Zijn creatieve werken uit te voeren, kunnen we dus niet spreken van de wijsheid als persoon. Zo kennen we het gezegde : ‘door wijsheid wordt een huis gebouwd’. Hiermee bedoelen we dat de mens door zijn kennis in het gehele bouwproces wordt begeleid.

Zo wordt de wijsheid onderkend bij een aardse koning die voor zichzelf een nieuw koninkrijk wil oprichten. Daarvoor heeft Hij een land nodig waarop Hij zijn bouwplannen kan realiseren. Dit plan kan een meerjarenplan zijn als er veel voorbereiding nodig is. Maar in het hoofd van de koning wordt alles uitgedacht en vervolgens op papier uitgewerkt. Er worden bouwtekeningen en maquettes gemaakt en tegenwoordig worden plannen zelfs in een virtuele werkelijkheid weergegeven. Deze virtuele werkelijkheid is niet de definitieve realisatie. Het bestaat nog steeds als concept in het masterplan. In dit masterplan is ook een tijdpad opgenomen. Wanneer moet wat worden gerealiseerd en wat is daarvoor aan materialen en voorzieningen nodig. Op deze wijze is onze Schepper te werk gegaan. In die zin lijken wij als bouwers veel op onze Schepper. In de Bijbel komen we veel van Gods voorzieningen en beloften voor de realisatie van Gods plannen tegen. Vaak lezen we dan over plannen of denkbeelden die al voor de grondlegging der wereld door God zijn vastgesteld. Als God op de vastgestelde tijd tot de uitvoering van Zijn plannen over gaat houdt Hij zich 100% aan de blauwdruk en het tijdpad. Het Masterplan van God is verwoord in de Thora, maar er zijn nog veel gedachten en plannen van God die nog niet openbaar gemaakt zijn. God maakte aan Zijn vriend Abraham het bouwplan van (het hemelse) Jeruzalem bekend. Daarom zocht Abraham een stad waarvan God de Architect en Bouwmeester is (Hebreeën 11:10). De Thora maakt deel uit van Gods Masterplan zoals blijkt uit het getuigenis van Mozes.

Deuteronomium 32:6-8,39 Is Hij niet uw Vader, Die u verworven heeft, Die u gemaakt heeft en u stand heeft doen houden? 8. Toen de Allerhoogste aan de volken het erfelijk bezit uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van elkaar scheidde, heeft Hij het grondgebied van de volken vastgesteld overeenkomstig het aantal Israëlieten. 39. Zie nu in dat Ik, Ik Die ben, er is geen God naast Mij.

4.3 De context van Deuteronomium 6:4

Gelukkig staat de gehele Schrift ter beschikking om alles te toetsen. De Bijbelse context van Deuteronomium 4 en 6 staat niet toe dat een on-Bijbels dogma van de drie-eenheid erin gelezen wordt. Laten we de context bezien van

Deuteronomium 4:34,35,39 Of heeft God ooit getracht om voor Zich een volk uit het midden van een ander volk weg te halen, met beproevingen, met tekenen, met wonderen en met strijd, met sterke hand, met uitgestrekte arm en met grote ontzagwekkende daden, zoals de HEERE, uw God, dat alles met u in Egypte voor uw ogen gedaan heeft? 35. Aan ú is dat getoond, opdat u zou weten dat de HEERE God is, niemand anders dan Hij alleen! 39. Daarom moet u heden weten en ter harte nemen dat de HEERE God is, boven in de hemel en beneden op de aarde, niemand anders!

Gevolgd door het Shema in

Deuteronomium 6:4-6 Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één! 5. Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht. 6. Deze woorden, die ik u heden gebied, moeten in uw hart zijn.

In de hoofdgeloofsbelijdenis van Israël en Yeshua (Deuteronomium 6:4; Markus 12:28) wordt YHWH beschreven als 'één HEER', in andere woorden: 'een enig HEER'. Het gaat hier om de standaard Joodse opvatting over Eén God. Een enig Heer betekent één Persoon, niet drie. De Schriftgeleerde stelde Jezus een strikvraag in

Markus 12:28-34 En Jezus antwoordde hem: "Het eerste van alle geboden is: Luister, Israël! De Heere, onze God, de Heere is één (Grieks: heis). 30. En u zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod. 31. En het tweede, hieraan gelijk, is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod groter dan deze." 32. En de Schriftgeleerde zei tegen Hem: "Juist, Meester, U hebt naar waarheid gezegd dat God één is, en er is geen ander dan Hij. 33. En Hem lief te hebben met heel het hart en met heel het verstand en met heel de ziel en met heel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan alle brandoffers en slachtoffers." 34. En toen Jezus zag dat hij verstandig geantwoord had, zei Hij tegen hem: "U bent niet ver van het Koninkrijk van God. En niemand durfde Hem meer iets te vragen."

We horen Jezus vaak zeggen: “U hebt gehoord dat tot de ouden is gezegd dat u dit of dat moet doen of geloven,” waarna Hij verder gaat met te zeggen: *“Maar Ik zeg U.”* En dan zal Jezus Zijn onderwijs uiteenzetten met een nieuwe leer of zienswijze op Oudtestamentische geboden of gebruiken.

De vraag van de Schriftgeleerde over het grootste gebod zou voor Jezus dus de uitgelezen kans zijn om een nieuwe zienswijze op de Oudtestamentische God te onderwijzen. Om de nieuwe leer van de drie-eenheid te onderwijzen zou Jezus dan moeten antwoorden in de trant van: “De ouden hebben u inderdaad geleerd dat God Eén is, maar Ik zeg u dat God Eén in Wezen is en tevens uit drie Personen bestaat, namelijk God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. En deze drie personen zijn allen volledig God.” Immers dit is toch wat de kerk leest in de uitspraak van Jezus: *“Hoor, O Kerk, De Heer onze God, de Heer is Drie.”*

Maar Jezus zegt dit hier juist niet en dit is ook één van de weinige keren dat Jezus geen verschil van opvatting heeft met een Schriftgeleerden. Jezus zegt hier: “Verstandig geantwoord,” waarmee Hij overduidelijk bevestigt dat alleen God de Vader, (Yahweh) God is en dat er buiten Hem geen God is.

Ook de schrijvers van het Nieuwe Testament zijn niet bezig een nieuwe drie-eenheidsleerstelling uit te leggen aan de gelovige Joden. Geen enkele leer die zo afwijkt van de God van de Joden zou immers meer uitleg vereist hebben voor de Joden! Het antwoord is duidelijk: er is helemaal geen drie-eenheid. Het evangelie van Jezus Christus wijkt nergens af van de Schriften. Wat verder opvalt in deze Shema vertaling in Markus 12 is dat de naam van God, YHWH, niet in kapitale letters wordt vertaald, zoals dat consequent in de Tenach wel wordt gedaan. We hebben in hoofdstuk 3 gezien dat onder invloed van het drie-eenheid dogma in meerdere Schriftgedeelten van het Nieuwe Testament de identiteit van God versluierd wordt en wordt gedeeld met de veronderstelde godheid van Jezus. Waarom wordt de naam van YHWH in de Tenach ruim 6.800 keer vertaald met Heere? De vertalers geven vaak als reden dat het de Joden niet geoorloofd was de naam van God uit te spreken. Toch heeft Jezus de naam van Zijn Vader bekend gemaakt en openlijk

6 Het ontstaan van het drie-eenheidsdogma

In de voorgaande hoofdstukken is het Bijbelse Godsbeeld uitgebreid behandeld. We hebben kunnen zien dat het Godsbeeld van Jezus en de apostelen aansluit bij de Tenach. Het denken van de eerste gemeente werd gevormd door het denken vanuit de God van de Tenach. Deze geopenbaarde God is eeuwig en verandert nooit.

Jakobus 1:16 Dwaal niet, mijn geliefde broeders! 17. Elke goede gave en elk volmaakt geschenk is van boven en daalt neer van de Vader der lichten, bij Wie er geen verandering is, of schaduw van omkeer.

Het geloof in deze onveranderlijke God en Vader van Jezus moest wedijveren met het heersende geloofssysteem in het Romeinse Rijk. Het Romeinse Rijk werd beheerst door de Griekse godenleer met de grote filosofen. Juist de filosofieën over het godsbeeld vormde een bedreiging voor de gezonde leer van Jezus en de apostelen. En in Rome werd een ‘drie-eenheidsgod’ aanbeden.³⁰

6.1 Het Griekse godsbeeld in de tijd van Jezus

De eerste gemeente ontstond dus in een Romeins, Griekse wereldcultuur waarin het geloof in een veel godendom algemeen was. Een voorbeeld van het heersende Griekse geloof is, wanneer door de handen van Paulus een man wordt genezen in Lystre.

Handelingen 14:11-18 En de menigten, die zagen wat Paulus gedaan had, verhieven hun stem en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn aan mensen gelijk geworden en naar ons afgedaald. 12. En zij noemden Barnabas Zeus en Paulus Hermes, omdat hij het woord voerde. 13. En de priester van Zeus, wiens tempel vóór hun stad lag, bracht ossen en kransen bij de poorten en wilde samen met de menigten offeren. 15. Mannen, waarom doet u dit? Ook wij zijn mensen net zoals u, en wij verkondigen u juist dat u zich van deze zinloze dingen moet bekeren tot de levende God, Die de hemel, de aarde, de zee en alles wat erin is, gemaakt heeft. 18. En door dit te zeggen, konden zij de menigten er maar nauwelijks van weerhouden, aan hen te offeren.

³⁰ de Capitolijnse triade. Werd deze god heimelijk ‘verchristelijkt’? zie hierna bij 6.7

Ook in Handelingen 28:6 wordt na een wonder geloofd dat Paulus een god is. Paulus wordt aangezien als een god die vlees geworden is. In beide gevallen moet Paulus ernstig waarschuwen tegen dit 'bijgeloof'. Paulus zegt ook niet dat dit wonder door de god Jezus is verricht in plaats van Zeus of Hermes.

Nee, hij verkondigt direct de enig ware God, de Schepper van hemel en aarde! Het is dus niet Bijbels te denken dat de god Jezus naar de aarde is afgedaald in de vorm van de mens Jezus. Dit is nooit door Jezus en de apostelen gezegd of geleerd. Het geloof van het neerdalen van de goden komt namelijk uit het Griekse en Romeinse 'bijgeloof'.

Het Griekse en Bijbelse denken over God staan dus lijnrecht tegenover elkaar. Deze diepe kloof tussen Grieks en Bijbels denken wordt later zichtbaar bij Justinus de Martelaar (110-160 nChr.). Hij is de eerste christelijke apologist met een filosofische achtergrond.³¹ De meeste kerkvaders waren filosofen die gevormd waren in het godsbeeld van de Griekse filosoof Plato.

Plato was de meest invloedrijke filosoof in de tijd van de eerste gemeente. Het godsbeeld van Plato (ca. 427-347 vChr.) was in het Griekse en Romeinse Rijk bepalend. In het kort kan Plato's visie op een drievoudige god als volgt worden geformuleerd:

1. God is het hoogste idee en is perfect, onveranderlijk en eeuwig. Met deze abstracte god kan je geen relatie onderhouden. Naast deze abstracte god bestaan twee goddelijke wezens.
2. Demiurg is het eerste goddelijke wezen die Plato de ambachtsman noemde. Deze ambachtsman heeft het hoogste idee van god vormgegeven in het universum.
3. Plato noemt de wereldziel als derde goddelijk wezen, ofwel de geest van het universum.

De omschrijving bij punt 1 komt overeen met God de Vader.

De tweede omschrijving heeft betrekking op Jezus en de derde is de Heilige Geest.

³¹ zie hierna bij hoofdstuk 6.2

Het Platonisch godsbeeld komt in vele variaties voor, o.a. bij het Stoïcisme en de Gnosticisme. Maar waar haalde Plato zijn godsbeeld van drie goddelijke wezens vandaan? Ik geloof dat Plato op zijn beurt is beïnvloed door satan. Want in de mysterie godsdiensten van Babylon die na de zondvloed zijn ontstaan, wordt veelal een drie-enig god aanbeden. En satan verschuilt zich steeds weer in het concept van een drie-enig god met wisselende namen.

In Bijlage B.1 wordt beschreven hoe Nimrod, Tammuz en Samiramis samen een Babylonische drie-eenheid vormen. De God van de Rooms Katholieke Kerk vertoont veel overeenkomsten met het Babylonisch/Platonisch godsbeeld. Algemeen wordt aangenomen dat de Rooms Katholieke Kerk in haar kern Babylonisch is. De Rooms Katholieke Kerk is een wereldreligie die is voortgekomen uit de gemeente van de eerste eeuw. Zij is gebouwd op de leerstukken van filosofisch georiënteerde kerkleiders. Deze geleerden vonden dat het bekende godsbeeld van Plato goed bruikbaar was om de God en Vader van Jezus Christus uit te leggen aan bekeerde heidenen.

6.2 De strijd om de waarheid over God barst los

Het is niet exact bekend wanneer de afwijking van het Bijbelse Godsbeeld voor het eerst werd onderwezen. J.N.D Kelly heeft in zijn boek 'Early Christian Doctrines' uitgebreid geschreven over de ontwikkeling van het drie-eenheid dogma.³² In het begin van deze ontwikkeling wordt duidelijk dat sommigen afstand namen van het Godsbeeld van de Torah en het NT, waarin YHWH, de Vader, de alleen machtige God is. Hij alleen is de exclusieve God van de Bijbel.³³

Van de eerste kerkvaders is bekend dat ze het dichtst bij de leer van de apostelen stonden en trouw bleven aan het apostolische onderwijs.

³² J.N.D Kelly, Early Christian Doctrines, pagina 83-162, 223-343

³³ Id. pagina 83-90

Bisschop **Clemens** van Rome (30-100 nChr.) schreef rond 69 nChr. zijn brief aan de gemeente in Korinthe. In deze brief is geen spoor van de drie-eenheid te vinden. In deze brief maakt Clemens steeds een duidelijk onderscheid tussen de Almachtige God en Schepper, die *alleen* God is en Jezus Christus, die onze Heer, Hogepriester en Beschermers is.³⁴

Van **Polycarpus**, bisschop van Smyrna (69-155 nChr.), is een sterke verbondenheid met het onderwijs van de apostelen bekend. Hij heeft velen van hen persoonlijk gekend en met name van de evangelist Johannes onderwijs genoten. Polycarpus was evenals Johannes een fel bestrijder van de gnostici Cerinthus en Marcion, die hij 'de eerstgeborene van satan' noemde.³⁵ Volgens Marcion (110-160 nChr.) was de God van het Oude Testament niet dezelfde God als die van het Nieuwe Testament. Polycarpus echter wijkt niet af van de leer van de apostelen. De uitdrukking 'Jezus is God' komt in zijn brief aan de Filippenzen niet voor. In hoofdstuk 12 van die brief maakt hij het apostolische onderscheid tussen God de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus: Jezus is de eeuwige Hogepriester.³⁶

Ignatius was bisschop van Antiochië (50-117 nChr.) en was evenals Polycarpus een discipel van Johannes. Hij schreef in zijn brief aan de Magnesiërs: "De heilige profeten leefden overeenkomstig Jezus Christus om de ongelovigen geheel en al te overtuigen *dat er één enkele God is*, die zich geopenbaard heeft door Jezus Christus Zijn Zoon."³⁷ In zijn brief aan de Efeziërs: "Onze Schepper is de enige ware God die boven alles is, de Vader."³⁸ Er is één God, de Vader, niet 1, 2 of 3 en er niemand naast Hem, de ene ware God, want de Heer uw God is één God".³⁹

³⁴ Ante-Nicene Fathers Deel I, Boek 1, Clement of Rome, 'Brief aan gemeente te Korinthe', Proloog, hoofdstuk 2.2, 16.2, 32.4, 43.6, 46.6, 59.4, 64.1

³⁵ Id. Boek 3, Irenaeus 'Against Heresies', hoofdstuk 3.4

³⁶ Id. Boek 1, Polycarp, hoofdstuk 12

³⁷ Id. Ignatius, Magnesiërs, 8:2-3

³⁸ Id. Ignatius, brief aan Efeziërs 7

³⁹ Id. Ignatius, brief aan Philadelphia 2

6.6 De geloofsbelijdenis van Nicea - Constantinopel

Het probleem van de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel is dat deze belijdenis de oorspronkelijke belijdenis van Nicea 325 niet letterlijk volgt. In de twintigste eeuw heeft men daarom lang gedacht dat de belijdenis later als het ware tussen de conciliedocumenten gesmokkeld zou zijn. Bijna alle geleerden zijn daar echter van teruggekomen. Men gaat er nu vanuit dat men in Constantinopel een belijdenis met dezelfde inhoud en theologie als die van Nicea heeft overgenomen en bewerkt. Kortweg verklaart men dat de nieuwe belijdenis als het ware een update van Nicea was. Waar de belijdenis echter precies vandaan komt en hoe ze tot stand is gekomen, is nog steeds een open vraag. Na 381 nChr. vond men het ook belangrijker dát Nicea was gerehabiliteerd en niet zo zeer met welke woorden dat was gebeurd.

Pas in 451 nChr., tijdens het concilie van Chalcedon, kreeg de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel als belijdenis de officiële status. Waarschijnlijk heeft Augustinus met zijn boeken tussen 400 en 451 nChr. hier een flinke bijdrage aan geleverd.

En zo heeft de kerk in de loop der eeuwen haar eigen god gecreëerd, één godheid bestaande in drie, gelijke en eeuwige personen. Een godheid die ruim vier eeuwen na het offer van Jezus door kerk en staat is gedefinieerd.

6.7 De invloed van Augustinus

De Roomse kerkvader Aurelius Augustinus (354-430 nChr.) wordt door velen beschouwd als de invloedrijkste christelijke denker van het westerse Christendom. Hij was zowel filosoof als theoloog.

Augustinus is sterk gevormd door diverse filosofische stromingen van zijn tijd, zoals het Manicheïsme, Platonisme, Neoplatonisme en het Stoïcisme. In 386 nChr. bekeerde hij zich (intellectueel) tot het Christendom. Na zijn bekering heeft Augustinus niet volledig gebroken met het heersende filosofische gedachtegoed van zijn tijd.

Dit is o.a. te zien wanneer hij in zijn boek 'Confessions' schrijft over zijn persoonlijke ontwikkeling.⁶⁴ Ook bleef hij betrokken bij de vele controverses binnen de filosofische stromingen. Naast de Bijbel bleef vooral het Stoïcisme en Neoplatonisme (o.a. Marius Victorinus) hem inspireren.⁶⁵ Zijn visie op de waarheid en het bestaan van God was gebaseerd op de Bijbel en op de ideeën van de Griekse filosofen.

Met name zijn godsbeeld is een samensmelting van Platonische filosofie en Gods Woord. De heersende filosofische denkbeelden werden 'verchristelijkt' door een creatieve herinterpretatie, die overeenkomt met de Capitolijnse triade-god van Rome. In Rome werd al eeuwen voor Christus een trio van goden in de tempel op 'Capitol Hill' aanbeden.⁶⁶ De 'triade' bestond uit de mannelijke godheid Jupiter, de oppergod van het Romeinse pantheon en hoofd van de drie-eenheid, en twee vrouwelijke goden, Juno zijn gemalin en zijn dochter Minerva.

Enkele decennia na het concilie van Constantinopel (381 nChr.) schreef Augustinus zijn vele boeken over de Rooms Katholieke kerkleer. In zijn boek 'The City of God' (ca. 315 nChr.) zet hij zijn volle intellect en kennis in om een brug te slaan tussen het veel godendom van Rome en de God van de Bijbel.⁶⁷ Het boek heeft een sterk filosofische redeneerstijl. Opvallend veel aandacht wordt besteed aan Jupiter, omdat Jupiter werd gezien als Optimus Maximus, de beschermer van Rome en de Romeinse staat. Jupiter was het hoofd de 'Capitolijnse Triade'. Ook schrijft Augustinus uitvoerig over de mythe van Romulus, de stichter van Rome, die in de tempel van Rome als god wordt aanbeden. Vervolgens maakt hij de vergelijking tussen Jezus en Romulus. Want de God Christus is de grondlegger van de 'Stad van God', het hemelse Jeruzalem en Hij wordt daarom door de christenen aanbeden als hun God.⁶⁸

⁶⁴ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel I, 'Confessions and letters of Augustine'

⁶⁵ <https://plato.stanford.edu/entries/augustine/#AuguPhil>

⁶⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Temple_of_Jupiter_Optimus_Maximus (zie ook Bijlage A.1)

⁶⁷ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel II, Augustine, 'City of God'

⁶⁸ Id. Boek 22, hoofdstuk 6

Eén van zijn hoofdwerken was het 15-delige boek 'De Drie-eenheid Gods' (ca. 419-425 nChr.).⁶⁹ Met dit boek neemt hij stelling tegen de ketteren die de drie-eenheid blijven bestrijden.

Jammer dat Augustinus in zijn boek geen recht doet aan de openbaring van de Schrift alleen. Want veelvuldig wordt de hulp ingeroepen van filosofische beschouwingen en van zijn redeneerkunst om de geopenbaarde Waarheid te herinterpreteren. Het begint bij zijn interpretatie van Johannes 1:1, waarbij Augustinus stelt dat het Woord van dezelfde substantie is als God en dat Jezus zelf het Woord is; dus is Jezus van dezelfde substantie als God.⁷⁰

In hoofdstuk 2.2. heeft u kunnen lezen wat Gods Woord zelf zegt over het vleesgeworden Woord.

Paulus zegt net als Jezus dat alleen de Vader de enige waarachtige God is (1 Korinthe 8:6). Paulus refereert hier aan de Schriften, die unaniem zijn in het getuigenis dat er slechts één God is: Yahweh, die onze Vader is. (Maleachi 2:10; Deuteronomium 32:6; Efeze 4:6).

Maar ook Paulus wordt door Augustinus tegengesproken als hij redeneert dat Paulus hier de 'drie-eenheid' bedoelt en dat deze 'drie-eenheid god' alleen onsterfelijkheid bezit.⁷¹

Augustinus noemt geen enkele tekst die zegt: er is één God: bestaande uit de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Augustinus kent er geen! Augustinus negeert de Schriften en construeert met zijn eigen filosofie een on-Bijbelse god.

Op Augustinus zijn de woorden van Maleachi 1:6 van toepassing: "Waarom veracht je de Vader als de enige God?" Verder legt Augustinus de eenheid waarover Jezus spreekt in Johannes 10:30 uit als de ondeelbaarheid van Jezus en de Vader. Zij zijn allebei van dezelfde substantie en eeuwig en niet van elkaar te scheiden.⁷²

Daarbij spreekt Augustinus zichzelf tegen als hij zegt dat 'wie zich aan de Heere hecht één Geest is', waarbij niet is gezegd dat dit betekent dat de mens van dezelfde substantie is als God.

⁶⁹ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel III, Augustine, 'On The Holy Trinity'

⁷⁰ Id. Augustine, 'On The Holy Trinity', Boek 1, pagina 21

⁷¹ Id. Augustine, 'On The Holy Trinity', Boek 1, pagina 22

⁷² Id. Augustine, 'On The Holy Trinity', Boek 1, pagina 26

Maar voor Jezus geldt dit volgens hem juist wel als Jezus zich aan de Vader hecht en Jezus door die eenheid met de Vader ook zelf God is.⁷³

Trouwens, voor mij is dit allemaal erg vermoeiend om deze gedachtenkronkels te kunnen volgen. Hier is een super intellect voor nodig. Gelukkig heeft Jezus gezegd dat de geheimenissen aan kindekens worden *geopenbaard* en voor de wijsgeren worden verborgen. Hier volgt nog een voorbeeld van Augustinus' herinterpretatie van het heldere Bijbelse getuigenis van Jezus zelf in

Johannes 17:3 En dit is nu het eeuwige leven, dat zij U mogen kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.

In hoofdstuk 9.18 wordt de uitleg van Augustinus op deze tekst toegelicht. Maar ik herhaal het hier om het drie-eenheid bolwerk nogmaals mee te raken. Augustinus brengt heel vernuftig Gods Woord in overeenstemming met zijn filosofisch denkkader.

Hier volgt nogmaals zijn toelichting op Johannes 17:3.⁷⁴

“En dit, zegt Hij, is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, die U heeft gezonden.” Augustus gaat dan verder met zijn uitleg: “De vertaling in de juiste volgorde van de woorden is, dat ze U en Jezus Christus mogen kennen, die U heeft gezonden, als de enige ware God. Vanzelfsprekend is daarom ook de Heilige Geest hiermee verstaan, omdat Hij de Geest van de Vader en de Zoon is, zoals de ‘substantial’ en ‘consubstantial’ liefde van beide. Want de Vader en de Zoon zijn niet twee Goden, ook zijn de Vader, de Zoon en de Heilige Geest geen drie Goden; *maar de Drie-eenheid zelf is de enige ware God*. En toch is de Vader niet hetzelfde als de Zoon, nog de Zoon hetzelfde als de Vader nog de Heilige Geest hetzelfde als de Vader en de Zoon; want de Vader, de Zoon en de Heilige Geest zijn drie personen, *toch is de ‘Drie-eenheid’ zelf één God*.”

Augustinus denkt het beter te weten dan Jezus Christus.⁷⁵ Hij past hier geen Schrift met Schriftvergelijking toe om de tekst te verstaan.

⁷³ Id. Augustine, ‘On The Holy Trinity’, Boek 6, pagina 99

⁷⁴ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel VII, Augustine, ‘Lectures of John’ pagina 678

⁷⁵ de illustratie op pagina 205 verduidelijkt het schisma van Nicea

Hij wil door inlegkunde het Woord van God aanpassen aan zijn filosofische godsbeeld. In hoofdstuk 9.1 kunt u lezen hoe dit o.a. ook is gegaan met de doopformulering van Mattheüs 28:19. In zijn boek 'On the Holy Trinity'⁷⁶ geeft hij een treffend voorbeeld van zijn filosofisch denksysteem. Hij vergelijkt namelijk de drie godsbeelden (hypostase)⁷⁷, van de Grieken, de Romeinen en de christenen. Opvallend is dat hij de terminologie van de Grieken en de Romeinen overneemt in zijn 'christelijk godsbeeld'. Zo wordt het godsbeeld van Augustinus van zijn 'voorchristelijke jaren' ingepast in het geopenbaarde Godsbeeld van de Schriften!

De apostel Paulus heeft de eerste gemeenten zo vaak gewaarschuwd voor de misleiding van wolven in schaapskleren. Deze geleerde mensen dringen de gemeente binnen met hun onschuldig klinkende filosofieën.

Kolossenzen 2:8 Pas op dat niemand u als buit meesleept door de filosofie en inhoudsloze verleiding, volgens de overlevering van de mensen, volgens de grondbeginselen van de wereld, maar niet volgens Christus.

Dankzij de bronnen op internet komt uiteindelijk de wortel van deze dwaalleer bloot te liggen. De leer is deels gebaseerd op een verdraaiing van de Schriften om de filosofische leringen van mensen in de plaats te stellen van het geopenbaarde Woord van God.

De Reformatie heeft helaas geen verandering kunnen brengen in de dwaalleer van de Roomse Katholieke Kerk.

Zo heeft Calvijn in samenwerking met de Rooms Katholieke Kerk Michael Servet vervolgd om zijn boek 'Over de dwalingen van de Drie-eenheid'. Servet werd hierom in 1553 levend verbrand. Gebeurde dit in naam van de 'heilige drie-eenheid god?' In Bijlage A.5 kunt u hier meer over lezen. Augustinus' boek 'Drie-eenheid Gods' staat echter nog steeds als een 'pijler' recht overeind onder de kerkleer.

⁷⁶ Id. Series 1, Deel III, Augustine, 'On The Holy Trinity', Boek 6, pagina 109

⁷⁷ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Hypostase>

9 Bijbellezen zonder drie-eenheidsdogma bril

Als het gaat om cruciale teksten over de veronderstelde godheid van Jezus, dan valt het op dat een vertaling vanuit de grondtekst regelmatig wordt beïnvloed door de ‘dogma bril’ die de vertaler opheeft. Of zelfs onder wiens gezag de vertaler staat. Dit verklaart tevens waarom er zoveel verschillende vertalingen zijn. Zelfs het kennen van alle vertalingen geeft geen duidelijkheid over de identiteit van God de Vader en van Jezus. De grondtekst geeft die duidelijkheid vaak wel. We zullen hierna aan de hand van de grondtekst en door toepassing van Bijbelse principes van exegese een aantal teksten onderzoeken. Teksten die veelvuldig door de aanhangers van de leer van de drie-eenheid worden gebruikt om de juistheid van deze leer aan te tonen.

Ik besef dat de toelichting op genoemde Bijbelteksten beperkt is. Ieder punt op zich kan een boek vullen. Alleen bij 8.1 is de toelichting uitgebreider vanwege het schijnbaar bewijs van de juistheid van de leer. Ook het aantal teksten dat hierna wordt behandeld is zeker niet volledig. Het kan altijd uitgebreider. U mag mij via de mail uw aanvullende vragen stellen over teksten die u mist.

9.1 De doopformulering in Mattheüs 28

Mattheüs 28:18,19 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. 19. Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopen in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.

Deze vreemde doopformule komt alleen voor in het Mattheüs evangelie.

Markus 16:15-17 En Hij zei tegen hen: Ga heen in heel de wereld, predik het Evangelie aan alle schepselen. 16. Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden. 17. En hen die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijn Naam zullen zij demonen uitdrijven; in vreemde talen zullen zij spreken.

Lucas 24:47 En in Zijn Naam moet onder alle volken bekering en vergeving van zonden gepredikt worden, te beginnen bij Jeruzalem.

Ook bij alle andere teksten wordt bij de doop *alleen* de Naam van Jezus uitgeroepen. De praktijk van de eerste gemeente was dopen in de naam van Jezus!

Handelingen 2:38 En Petrus zei tegen hen: Bekeer u en laat ieder van u gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.

Handelingen 8:15-16 en toen die aangekomen waren, baden zij voor hen dat zij de Heilige Geest mochten ontvangen. 16. Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleen gedoopt in de Naam van Jezus.

Handelingen 10:48 En hij beval dat zij gedoopt zouden worden in de Naam van de Heere. Toen vroegen zij hem enkele dagen bij hen te blijven.

Handelingen 19:4-5 Maar Paulus zei: Johannes doopte wel een doop van bekering, maar hij zei ook tegen het volk dat zij moesten geloven in Hem Die na hem kwam, dat is in Christus Jezus, 5. en nadat zij dat gehoord hadden, werden zij gedoopt in de Naam van de Heere Jezus.

In de doop geeft de dopeling uitdrukking van zijn bekering en van een goed geweten tot God (1 Petrus 3:21). Hij kan alleen tot de Vader komen als hij zich bekeert en het offer van Jezus aanvaardt. Alleen door het verzoenend en verlossend werk van Jezus is de weg naar de Vader vrij en kunnen we kinderen van God worden.

Galaten 3:26-27 Want u bent allen kinderen van God door het geloof in Christus Jezus. 27. Want u allen die *in Christus gedoopt* bent, hebt zich met Christus bekleed.

Romeinen 6:3-4 Of weet u niet dat wij allen die *in Christus Jezus gedoopt* zijn, in Zijn dood gedoopt zijn? 4 Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen.

In de doop getuigen we dat we ons één maken met Jezus en dat we Zijn werk accepteren voor onze redding. Vanwege onze zonden verdienen we de doodstraf. Maar God accepteert de dood die

Jezus, als Lam van God, in onze plaats heeft ondergaan. Het is daarom vreemd om bij de doop bij God te komen met een berouwvol hart en daarbij niet *alleen* te pleiten op het werk van Jezus. Alles draait bij onze redding immers om Jezus! Verder staat de dooptekst in Mattheüs haaks op het Bijbels getuigenis over die éne Naam, die God gesteld heeft boven alle andere namen.

Handelingen 4:12 En de zaligheid is in geen ander, want er is onder de hemel geen andere Naam onder de mensen gegeven waardoor wij zalig moeten worden.

Nergens in de Bijbel wordt geleerd iets te doen in de naam van de Vader of de Geest. De Heilige Geest is de parakleet die ons te hulp komt. Het gehele Nieuwe Testament is in harmonie met de uitspraak van Jezus dat Hij alleen alle macht heeft gekregen van de Vader en dat daarom *alles alleen in Zijn naam gebeurt*. Er is geen andere naam gegeven door wie we behouden kunnen worden. Dopen en bidden gebeurt steeds in de naam van Jezus en niet door het aanroepen van drie zelfstandige naamwoorden. Het gebeurt ook niet in de naam van de 'drie-eenheid' die in de Bijbel niet voorkomt!

Het gaat om subtiel woordenspel, maar dit is zo belangrijk. Satan lacht hierom en zegt bijvoorbeeld: "Jezus ken ik, maar wie ben jij? Wie ben jij dat je de naam van God gebruikt (misbruikt), terwijl je geen dienstknecht of vertegenwoordiger van Hem bent en dus geen autoriteit over mij hebt?" Als Jezus zegt alle macht te hebben, dan is het niet logisch dat Hij vervolgens zegt iets te doen in de naam van een ander. *Of* Jezus heeft niet alle macht gekregen en deelt deze met andere goden, *of* Hij heeft wel alle macht. En dit laatste is nu precies waarvan de gehele Schrift getuigt.

Filippenzen 2:9-11 Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, 10. opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, 11. en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.

1 Johannes 3:23 En dit is Zijn gebod: dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon, Jezus Christus, dat wij elkaar liefhebben, zoals Hij ons geboden gegeven heeft.

Het is dus nogal vreemd dat de doopformule alleen voorkomt in het Griekse Mattheüs evangelie. Schrijvers van de kerkgeschiedenis, o.a. Irenaeus en Eusebius,^{81 82} spreken over het feit, dat Mattheüs zijn evangelie in het Hebreeuws heeft geschreven. Een authentieke kopie hiervan is het bekende Shem-Tov-Mattheüs evangelie.⁸³

In Mattheüs 28 ontbreekt de gehele doopformule. Hier volgt de integrale slottekst vanaf 28:16.

16 “Hierna, toen Zijn twaalf discipelen in Galilea kwamen, verscheen Hij hen op de berg waar zij hadden gebeden. 17. Toen zij Hem zagen aanbaden zij Hem, maar er waren sommigen die aan Hem twijfelden. 18. Jezus kwam vlak bij hen staan en zei tot hen: Aan Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde, 19. Ga 20. en leer hen te onderhouden alle dingen in ik jullie geboden heb voor altijd.”

Deze tekst is geheel in overeenstemming met de andere evangeliën, waarin ook geen melding wordt gemaakt van de drie-eenheid doopformule. In de oorspronkelijke grondtekst van het Nieuwe Testament komt deze doopformule niet voor. Hier volgt wat Eusebius schrijft over de doop als hij de woorden van Jezus citeert, zoals zij in de voor Eusebius bekende evangeliën zijn opgetekend.

Met één woord en met luide stem zei Hij tot Zijn discipelen: “Ga en maak discipelen van alle naties in Mijn naam en leer hen te onderhouden alle dingen die ik jullie geboden heb.”⁸⁴

Maar terwijl de discipelen van Jezus met elkaar redetwisten, losten Jezus hun moeilijkheden op door een uitspraak aan de zin toe te voegen, zeggende dat ze zouden overwinnen In Mijn Naam. En dat de kracht en macht van Zijn Naam zo groot is, dat de apostel zegt: “God heeft Hem een Naam gegeven die boven elke andere naam is, dat in de Naam van Jezus elke knie zou buigen, zowel in de hemel als op de aarde, als onder de aarde.” Hij toonde de

⁸¹ Nicene and Post Nice Fathers Series 2, Deel I, Church History of Eusebius, Eusebius of Caesarea, hoofdstuk 3.24-39, 6.25

⁸² Ante-Nicene Fathers Deel 1, Irenaeus ‘Against Heresies’, Boek 3 hoofdstuk 3.11

⁸³ Naar het Engels vertaald door George Howard, the Hebrew Gospel of Matthew (1995)

⁸⁴ Proof of the Gospel by Eusebius of Caesarea, Boek III, hoofdstuk 6, 132a, pagina 152

werkelijkheid van de kracht van Zijn naam die verborgen was voor de schare en zei tegen de discipelen: “Ga, en maak discipelen van alle naties in Mijn Naam.” En Hij profeteerde heel nauwkeurig toen Hij zei: “Want dit evangelie moet eerst gepredikt worden aan de gehele wereld, als een getuigenis voor alle volken.”⁸⁵ Jezus zei tot hen: “Maak discipelen van alle volken in Mijn Naam.”⁸⁶

Voor de volledigheid moet hier worden vermeld dat dezelfde doopformule van Mattheüs 28 éénmaal voorkomt in de Didache.⁸⁷ Dit feit wordt gebruikt ter ondersteuning dat de doopformulering in Mattheüs juist moet zijn.

Laten we zien of het getuigenis van de Didache overeenkomt met de leer van de apostelen. De Didache is een niet Bijbels manuscript, waarvan men beweert dat het origineel tussen 90 en 160 nChr. werd geschreven. Wanneer aan het eind van de vierde eeuw de lijst met canonieke en apocriefe boeken wordt vastgesteld, zit de Didache daar niet bij. Het manuscript van de Didache werd in 1873 door Aartsbisschop Bryennius in een klooster te Constantinopel ontdekt en was gedateerd 1076 nChr..

Er is geen enkel bewijs geleverd ten aanzien van de authenticiteit van de Didache. Niemand heeft kunnen aantonen dat het document van 1076 nChr. een betrouwbare kopie is van het origineel van ca. 1.000 jaar daarvoor. In 1883 werd het gedrukt onder de titel: “Didache, Leer des Heeren door de Twaalf Apostelen aan de Volkeren.”

Met deze titel wil de onbekende schrijver van de Didache autoriteit uitstralen. Maar is de Didache geïnspireerd door Gods Geest, als meerdere passages niet overeenkomen met de Bijbelse geïnspireerde Schriften?

Meerdere passages in de Didache zijn gebaseerd op redeneringen van mensen en niet op het onderwijs van de apostelen.

⁸⁵ Id. Boek III, hoofdstuk 7, 136a-d, pagina 157

⁸⁶ Id. Boek III, hoofdstuk 7, 138c, pagina 159

⁸⁷ De Didache, vertaald door Dr. J.M. Strenght, (september 2017)

9.2 De drie getuigen in 1 Johannes 5

1 Johannes 5:6-8 Hij is het Die kwam door water en bloed: Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het Die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. 7. Want drie zijn er die getuigen **in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.** 8. En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn tot één.

Er is ook gesleuteld aan de tekst van 1 Johannes 5:7-8, met als resultaat dat deze tekst nu dient als steunpilaar voor het dogma van de drie-eenheid. Het vetgedrukte deel van deze tekst (het zogenaamde 'Comma') is later toegevoegd. In het Brits Museum ligt het oudste Griekse Nieuwe Testament, de 'Codex Sinaiticus', daterend uit het midden van de vierde eeuw. Hierin komt de vetgedrukte tekst niet voor. De vetgedrukte tekst komt niet voor in de oudste Griekse handschriften van voor 1500. Het oudste Latijnse handschrift met het 'Comma' dateert uit de negende eeuw. Geen enkel Syrisch handschrift bevat het 'Comma'. Gedrukte Syrische bijbels hebben het soms wel, maar dan is het terugvertaald uit de Latijnse Vulgaat. Ook Koptische, Armeense, Arabische, Slavische en Ethiopische handschriften hebben het 'Comma' niet.

Rond 1513 start Erasmus de voorbereiding van de eerste uitgave van het Griekse Nieuwe Testament. In de eerste druk (1516) en tweede druk (1519) komt de 'Comma' niet voor. Erasmus moest onder kerkelijke druk het 'Comma' toevoegen in de derde druk van 1522, ondanks het feit dat hij het nergens in enig Grieks manuscript kon vinden. Opvallend is ook dat het 'Comma' ontbreekt in de oudste edities van de Lutherbijbel. Maarten Luther maakte bij zijn vertaalwerk namelijk gebruik van de tweede uitgave van Erasmus' Textus Receptus uit 1519. Aan het einde van de 16de eeuw werd het Comma echter ook door Lutherse theologen ingevoegd.

Moderne Bijbelvertalingen geven het 'Comma' tussen haken (NBG 1951), of in een voetnoot (Nieuwe Bijbelvertaling 2004) of laten het weg (Groot Nieuws Bijbel 1981, 1998; Willibrordvertaling 1978 en 1995).

De officiële Latijnse Bijbeltekst van de Rooms Katholieke Kerk, een herziening van de Vulgaat, laat het eveneens weg. De Herziene Statenvertaling 2010 houdt echter vast aan de laatste versie Textus Receptus van Erasmus. Theologen uit de eerste eeuwen die de drie-eenheid steunen, zoals Clement van Alexandrië, Athanasius van Alexandrië, Tertullianus, Jerome, Sabellius, Origenes en Augustinus hebben nooit naar dit tekstgedeelte verwezen ter onderbouwing van het dogma. Vrijwel alle geleerden van deze tijd zijn het erover eens dat de woorden 'de Vader, het Woord en de heilige Geest' in de tekst zijn ingevoegd, in een poging de argumenten voor de drie-eenheid te versterken.

Er is nog veel meer te zeggen over deze tekst en daarom verwijs ik naar wat hierover wordt geschreven op de website.⁹²

We doen er dus verstandig aan de oorspronkelijke tekst te gebruiken zoals deze door Johannes zelf is geschreven in

1 Johannes 5:6-7 Hij is het Die kwam door water en bloed: Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het Die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. 7. Want drie zijn er die getuigen: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn tot één.

Drie geven het getuigenis van Jezus in ons te weten:

1. De Heilige Geest: Gods verlossingswerk begon met de verwekking van Jezus door de Heilige Geest. Het Nieuwe Verbond is de bediening van de Heilige Geest. Door de doop in de Heilige Geest hebben we de geest van het zoonschap ontvangen die met onze geest getuigt dat wij kinderen Gods zijn (Romeinen 8:15).
2. Het water: Jezus liet zich dopen in water. Onze waterdoop, symboliseert onze dood en opstanding in het nieuwe leven, zodat wij in nieuwheid des levens wandelen. Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit des Vaders, zo ook wij in nieuwheid des levens zouden wandelen (Romeinen 6:4).

⁹² https://en.wikipedia.org/wiki/Johannine_Comma

3. Het bloed: De nieuwe bedeling is het verbond in het bloed van het Lam. Het bloed van Jezus is het fundament van ons leven en onze overwinning. We overwinnen de satan door het bloed van het Lam en het woord van ons getuigenis!

Deze drie zijn één⁹³ in dit getuigenis en daarom staat dit getuigenis van de Zoon voor eeuwig vast voor God en mensen. Want de Schrift (o.a. Deuteronomium 19:15) zegt dat iets pas vaststaat op het getuigenis van twee of drie.

2 Korinthe 13:1 In de mond van twee of drie getuigen zal elke zaak vaststaan.
 1 Johannes 5:11-12 En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon. 12. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.

Misschien is dit nog niet genoeg voor u om aan te nemen dat er met teksten wordt gesleuteld. Wen er maar aan omdat er nog meer zal volgen. Misschien zegt u, maar kijk eens naar alle andere teksten over de drie-eenheid waar de Vader, de Zoon en de Heilige Geest gedrieën voorkomen. Dit klopt helemaal, maar mag u hieruit opmaken dat Jezus ook God is zoals de Vader, YHWH, alleen God is. Maar, zult u zeggen, in Ephese 4:4-6 worden deze ook alle drie genoemd. Ziet u dat in vers 6 allen die ene God en Vader boven allen is. De focus ligt hier toch op God de Vader. En God de Vader staat dus los van de veronderstelde drie-eenheid.

9.3 De Bijbeluitleg over 'IK BEN'

Vaak wordt ook de uitspraak van Jezus 'IK BEN HET' of 'IK BEN' aangehaald om aan te tonen dat Jezus Gods naam 'IK BEN' gebruikt, om daarmee aan te duiden dat Hij God is. Is dit een voorbeeld van selectief tekstgebruik om een on-Bijbels dogma 'in de tekst te lezen'? 'Ik ben' is immers gewoon taalgebruik waarin niets extra's gelezen of verstaan moet worden? Stel er wordt bij u aangebeld. U doet de deur open en de persoon aan de deur noemt uw naam en

⁹³ eenstemmig, zie ook hoofdstuk 9.4

Kolossenzen 1:15 Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping. 19. Want het heeft de Vader behaagd dat in Hem heel de volheid wonen zou.

9.20 In Jezus woont de volheid van God in Kolossenzen 2

Kolossenzen 2:9 Want in Hem woont heel de volheid van de Godheid lichamelijk.

Het gaat hier eigenlijk om dezelfde argumentatie als bij het voorgaande punt 9.19. Ook dit vers wordt bij uitstek gebruikt om aan te tonen dat Jezus ook God zelf is. Immers als de volledige Godheid in Jezus woont dan is Jezus ook God. Voor het woord dat met Godheid is vertaald staat het Griekse woord *theotes*. Dit is de enige tekst waarin dit woord voorkomt. Paulus schrijft ook in Colossenzen 1:19 dat de volheid van God in Jezus woont. De volheid van de Godheid of van God Zelf tabernakelt in het lichaam van Jezus Christus. Jezus is hier het echte type van het schaduwbeeld van de tabernakel van Mozes. Van dit schaduwbeeld zegt Jezus zelf dat God niet woont in een gebouw door mensenhanden gemaakt. Wanneer de Zoon van God fungeert als tabernakel van de allerhoogste God maakt dit Jezus nog niet God.

Door de Geestesdoop werd Jezus de 'tempel van God de Vader'. De Vader manifesteert zich door deze Tempel, zolang de Geest van God in Hem woont. Toen Jezus aan het kruis uitriep: "Mijn God, Mijn God waarom hebt U Mij verlaten," laat dat zien dat God in Hem woonde en Jezus bij de kruisiging verliet. God stierf dus niet aan het kruis, zoals wordt aangenomen in de drie-eenheid leer. Het volgende vers 10 zegt dat dezelfde volheid in de gelovigen woont, door de doop in Heilige Geest. Ook de gelovigen worden hierdoor net als Jezus een tempel van God de Vader. Paulus spreekt in Efeze 3:19 dan ook over het gevuld worden tot de maat van de volheid van God.

De mens die naar het beeld van God is geschapen, zal hierdoor weer op zijn Schepper gaan lijken. Dit betekent niet dat de mens hierdoor God zelf is geworden, maar goddelijk zoals de Psalmist zegt.

De NBV vertaler heeft dit begrepen en m.i. goed weergegeven:

Kolossenzen 2:9-10 Want in hem is de goddelijke volheid lichamelijk aanwezig, en omdat u één bent met hem, het hoofd van alle machten en krachten, bent ook u van die volheid vervuld.

9.21 Is de Christus zelf God in Romeinen 9?

Romeinen 9:5 Tot hen behoren de vaders en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!

Het probleem met deze tekst is dat er geen interpunctie in de grondtekst staat achter 'voortgekomen'. Het maakt niet uit welke grondtekst je kiest, want leestekens werden pas vanaf de derde eeuw gebruikt. De plaats van de komma achter 'voortgekomen' kan onmogelijk worden bepaald op basis van grammatica.

Niemand kan dus zeggen dat de vroegste manuscripten hun vertaling ondersteunen.

Dan hangt het dus van de theologische achtergrond van de vertalers af waar een punt of komma wordt geplaatst voor de leesbaarheid. Een theologisch standpunt mag nooit het motief zijn van een vertaler. De vertaler zal eerst willen begrijpen wat Paulus hier werkelijk wil zeggen door te kijken naar vergelijkbare Paulinische uitdrukkingen. Deze zijn o.a. te vinden in de volgende teksten:

2 Korinthe 11:31 De God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die te prijzen is tot in eeuwigheid, weet dat ik niet lieg.

Romeinen 1:25 Zij hebben de waarheid van God vervangen door de leugen, en het schepsel vereerd en gediend boven de Schepper, Die te prijzen is tot in eeuwigheid. Amen.

Efeze 1:3 Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegen in de hemelse gewesten in Christus.

2 Korinthe 1:3 Geprezen zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de barmhartigheden en de God van alle vertroosting,

Om in lijn te blijven met de leer van Paulus is het plaatsen van een punt achter 'voortgekomen' meer gepast, gevolgd door: "God, die boven alles te prijzen is tot in eeuwigheid." Inderdaad, God de Vader komt tot in alle eeuwigheid onze aanbidding toe.

In hoofdstuk 10 wordt uitvoering stilgestaan bij het belangrijke onderwerp aanbidding. Uit alle bovenstaande teksten kunnen we concluderen dat Paulus in Romeinen 9:5 bedoelt te zeggen: "de Christus naar het vlees, Hij die boven alles is. God zij gezegend tot in de eeuwigheid. Amen." Er is geen enkele basis in de Schrift, en met name in Paulus' geschriften, om de passage te vertalen als: "de Christus naar het vlees, Hij die God is boven alles, gezegend tot in de eeuwigheid. Amen."

9.22 De eniggeboren Zoon in Johannes 1

Johannes 1:18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon (God NBV), Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem ons verklaard.

Als we kijken naar de 31 Engelse vertalingen van dit vers in de Biblehub dan zien we ruwweg een verdeling tussen vertalers die ervan uitgaan dat Jezus de eniggeboren God is (18x) en vertalers die ervan uitgaan dat Jezus de eniggeboren Zoon is (13x). Wat verder opvalt is dat steeds meer vertalingen de eerste positie (eniggeboren God) beginnen in te nemen.

Naast Johannes 1:18 komt 'eniggeboren Zoon' ook voor in Johannes 3:16, 18 en 1 Johannes 4:9. Hier staat steeds 'monogenous Huiou' (Zoon) en niet 'monogenous Theos' (God) in de grondtekst.

Bij de vertalingen van Johannes 3:16, 18 en 1 Johannes 4:9 geven de Engelse vertalingen terecht 'eniggeboren Zoon' (31x) weer.

De eerste vraag is: "Gebruikten de vroegere 'kerkvaders' de tekst van Johannes 1:18 om aan te tonen dat 'Jezus gelijk is aan God'?"

Voor een antwoord op deze vraag is het van belang te weten welke vertaling van dit tekstgedeelte in de geschriften van de 'kerkvaders' voorkomt: 'eniggeboren Zoon' of 'eniggeboren God'?

De van hen beschikbare geschriften¹⁰⁸ heb ik hierop onderzocht. Het resultaat van dit onderzoek is in het hierna volgend overzicht samengevat.

Door de veelheid van verwijzingen naar de brondocumenten in dit overzicht zijn 'eindnoten' gebruikt in plaats van 'voetnoten'.¹⁰⁹

Johannes 1:18 wordt aangehaald door 15 schrijvers vanaf ca. 110 nChr.

schrijvers over de kerkleer/ 'kerkvaders'	jaar ca.	vertaling eniggeboren Zoon / God	schrijver gelooft Jezus=God
Apostel Johannes (auteur) ¹	90	Zoon 4x	Nee
Ignatius van Antiochië ²	110	Zoon 1x	Ja
Irenaeus ³	180	Zoon 3x	Ja
Irenaeus ⁴	180	God 1x	Ja
Clemens van Alexandrië ^{5 6}	200	Zoon 2x	Ja
Clemens van Alexandrië ⁷	200	God 1x	Ja
Hyppolytus van Rome ⁸	205	Zoon 1x	Ja
Tertullianus van Carthago ⁹	212	Zoon 2x	Ja
Origenes van Alexandrië ¹⁰	230	God 1x	Ja
Origenes van Alexandrië ^{11 12}	248	Zoon 2x	Ja
Archelaus van Mosopotamië ¹³	280	Zoon 1x	Ja
Alexander van Alexandrië ^{14 15}	324	Zoon 2x	Ja
Athanasius van Alexandrië ^{16 17 18}	350	Zoon 5x	Ja
Hilarius van Poitiers ¹⁹	359	Zoon 3x	Ja
Theodorus van Mopsuestia ²⁰	370	Zoon 1x	Ja
Basil van Caesarea ²¹	375	God 2x	Ja
Gregorius van Nyssa ²²	365	Zoon 1x	Ja
Gregorius van Nyssa ²³	370	God 1x	Ja
Ambrosius van Milaan ²⁴	389	Zoon 1x	Ja
Augustinus van Hippo ^{25 26 27}	425	Zoon 3x	Ja
Totaal 16 schrijvers		Zoon 34 x	Ja 15 x
inclusief apostel Johannes		God 6 x	Nee 1 x

¹⁰⁸ Ante-Nicene Fathers Deel I-IX, Philipp Schaff (1885)

¹⁰⁹ De eindnoten van dit overzicht staan op pagina 207

Duidelijk is te zien dat onder deze 15 schrijvers geen eenheid in de vertaling van de gebruikte grondtekst was: 34 keer wordt 'eniggeboren Zoon' vertaald en 6 keer 'eniggeboren God'.

Vanaf ongeveer 110 nChr. komt het godsbeeld 'Jezus=God' uit de geschriften van alle 15 schrijvers echter steeds duidelijker naar voren, terwijl de apostel Johannes de enige is die hier met geen woord over schrijft.

Wat verder opvalt is dat het godsbeeld 'Jezus=God' van deze 15 schrijvers, c.q. 'kerkvaders', niet overeenkomt met hun vertaling van de grondtekst in 'eniggeboren Zoon'. Dit betekent dat deze schrijvers de tekst van Johannes 1:18 niet hebben gebruikt als 'bewijs tekst' voor hun dogma. Want 'eniggeboren Zoon' wordt door hen 34 keer gebruikt tegenover 'eniggeboren God' 6 keer.

Een verklaring hiervoor kan zijn, dat de 15 schrijvers gebruik hebben gemaakt van verschillende grondteksten, die toen al in omloop waren. Dit sluit aan op wat Irenaeus heeft geschreven over Gnostici die de grondtekst corrumperen, met het doel een vervalste grondtekst over God en Jezus te laten aansluiten bij de eigen opinie.¹¹⁰ Irenaeus bedoelde dat zijn oprechte collega-schrijvers in hun strijd tegen de Gnostici geen gebruik wilden maken van vervalste grondteksten, uit vrees met deze vervalsers te worden geassocieerd.

De tweede vraag is: "Welk woord past beter in de context, God of Zoon?"

Als Johannes zegt dat niemand ooit God gezien heeft, dan spreekt Johannes zich tegen als hij zou zeggen: "de God Jezus heeft de ongeziene God geopenbaard." Als God niet gezien kan worden, dan kan Jezus niet zelf ook God zijn en daarom past 'eniggeboren Zoon' het beste in de context.

De derde vraag is: "Waarom is er zoveel te doen om deze tekst en wanneer is deze afwijking in de kerkgeschiedenis ontstaan?"

¹¹⁰ Ante-Nicene Fathers Deel I, Irenaeus 'Against Heresies', Boek 1, hoofdstuk 8.1, 8.5

In hoofdstuk 6 is de ontwikkeling van het godsbeeld beschreven en daarin zien we hoe de Joodse Messias door subtiel opererende, filosofische dwaalgeesten werd ontdaan van Zijn Bijbelse identiteit. Verder blijkt uit de zojuist geciteerde opmerking van Irenaeus, dat vervalsingen van grondteksten en foutieve vertalingen al bestonden, om zo de verspreiding van dwaalleringen te faciliteren. En ook de tekst uit Johannes 1:18 is hier helaas een voorbeeld van, met als doel de *'drie-eenheidsdogma bril'* nog steviger op de neus van de lezer te zetten.

De meest opvallende misvertaling van dit vers werd al in hoofdstuk 9.10 aangehaald, waar de NBV aan de tekst heeft toegevoegd (*cursief*): "de enige Zoon, *die zelf God is*". En het woord 'eniggeboren' is zelfs weg vertaald!

Het kan toch niet zo zijn dat het beeld van de God van het OT wordt gecorrumpeerd door Bijbelvertalers die een on-Bijbels godsbeeld voor ogen hebben!

Met de behandeling van Johannes 1:18 wordt dit hoofdstuk afgesloten.

De opsomming van 'probleemteksten' is verre van compleet, omdat er wellicht meer teksten zijn die gebruikt worden om de drie-eenheidsleer 'Bijbels te onderbouwen'.

Indien gewenst zullen deze in een volgende druk worden toegevoegd aan dit hoofdstuk opdat de *'drie-eenheidsdogma bril'* bij nog meer mensen voorgoed wordt afgezet.

12 Wake-Up call voor een Nieuwe Reformatie

12.1 De contra - Reformatie

De schok die Luther in 1517 teweeg bracht werd al snel gevolgd door een tegenoffensief vanuit Rome. De contra-Reformatie startte vanaf 1545 met het Concilie van Trente, waar de contouren en de agenda voor het terugdraaien van de Reformatie werden vastgesteld.¹¹⁹

De in 1540 door Ignatius van Loyola opgerichte Jezuïetenorde werd aangewezen om de contra-Reformatie vorm te geven en waar nodig met harde hand door te voeren. De Jezuïetenorde wordt om haar volledige loyaliteit aan de paus gezien als het machtigste instrument van Rome om de Reformatie terug te draaien en de invloed van de kerk wereldwijd uit te breiden.¹²⁰ Om ketterijen te bestrijden zorgde de Jezuïetenorde voor een heropleving van de 'Heilige Inquisitie' uit de 12e eeuw. Europese politieke leiders kregen de rol toegewezen voor het afdwingen van het Rooms Katholieke geloof.

Op 25 augustus 1948 werd in Amsterdam de Wereld Raad van Kerken (WCC) opgericht. Het doel van de WCC is om via een dialoog van kerken tot een eenheid te komen. In de oprichtingsverklaring staat: "de WCC is een vereniging van kerken, die Jezus Christus als hun God en Redder aannemen". U leest het goed: 'Jezus is God en Redder'. Volgens de agenda van het 'Concilie van Trente' moest muziek een rol gaan spelen als tegenreactie op het veelal 'rationeel geloof' in het Woord. De uitwerking hiervan komt de laatste tijd steeds meer tot uiting in met name gevoelsmatige, contemplatieve 'worship songs', waarbij het denken uitgeschakeld lijkt te moeten worden. De 'contemplatieve worship' speelt m.i. een niet te onderschatten rol in de oecumene. Zo heeft Matteo Calissi^{121 122}

¹¹⁹ https://www-christianity-org-uk.translate.google.com/translate/article/the-catholic-reformation?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=nl&_x_tr_hl=nl&_x_tr_pto=sc

¹²⁰ Documents of the Christian Church, Bettenson & Maunder, Section X, 1 The Jesuits

¹²¹ <https://ukapologeticslibrary.net/wp-content/uploads/2015/09/paulwilbur1.pdf>

¹²² <https://www.unitedinchrist.global/matteo-calisi/>

namens het Vaticaan al vele jaren een prominente rol in de 'éénwordingsmuziek'. U kunt hierover vele artikelen lezen op internet en u zult verbaasd zijn over de invloed van het Vaticaan.¹²³ De Rooms Katholieke Kerk heeft naar aanleiding van de besluiten op het tweede Vaticaans concilie op 21 november 1964 een 'Oecumene decreet' uitgevaardigd. Hier volgt een passage uit dit decreet:

"In deze ene en enige Kerk van God hebben reeds in het begin zich enkele scheuringen voorgedaan, die de apostel scherp veroordeelt. In latere eeuwen echter zijn er grotere onenigheden ontstaan en hebben omvangrijke gemeenschappen zich afgescheiden van de volledige gemeenschap van de Katholieke Kerk, soms niet zonder de schuld van mensen van beide partijen. Hen echter, die nu geboren worden in dergelijke gemeenschappen en er gevormd worden tot het geloof in Christus, kan men niet beschuldigen van de zonde van afscheiding, en de Katholieke Kerk koestert jegens hen een broederlijke eerbied en liefde. Want zij, die in Christus geloven en geldig gedoopt zijn, hebben een zekere, zij het onvolmaakte, gemeenschap met de Katholieke Kerk. Immers, alleen door de Katholieke Kerk van Christus, als het algemene heilsmiddel, kan men toegang hebben tot de gehele volheid van de heilsmiddelen. Wij geloven namelijk, dat de Heer aan het ene apostelencollege, waarvan Petrus het hoofd is, alle goederen van het Nieuwe Verbond heeft toevertrouwd, en wel om op aarde één lichaam van Christus te vormen, waarbij allen die reeds op enigerlei wijze tot het volk van God behoren volledig moeten worden ingelijfd (Hoofdstuk 1 paragraaf 2)."¹²⁴

In het verleden hebben zich vele afscheidingen van Rome voorgedaan, die gebaseerd waren op meerdere verschillen. Het doel van dit oecumenisch decreet is alle uit de Reformatie voortgekomen denominaties weer terug te voeren naar Rome. Opvallend is dat Rome de denominaties nog steeds beschouwd als dochters van de moederkerk. In zekere zin heeft Rome hierin gelijk, want volgens Rome zijn deze dochters nog met de navelstreng met de moederkerk verbonden, o.a. door de Roomse zondag en het onderschrijven van de door Rome ontwikkelde drie-eenheidsleer. Beide ziet Rome als belangrijke fundamente van de Roomse Kerk.

¹²³ meer over aanbiddingsmuziek in hoofdstuk 10.10

¹²⁴ <https://www.rkddocumenten.nl/rkd docs/index.php?mi=600&doc=618&al=3>

Onder het motief van ‘liefde’ en ‘scheiding is duivels en diversiteit is goddelijk’, worden de ogen van alle denominaties langzaam maar zeker gesloten voor de waarheid.

Inmiddels hebben de meeste kerken spijt betuigd van de afscheiding en is deze officieel ongedaan gemaakt. We leven dus in het post-Reformatie tijdperk. In het document ‘De Kerk, op weg naar een gemeenschappelijke visie’ schrijft de Wereldraad van Kerken in 2013 o.a.:

“Het doel van deze oproep tot zichtbare eenheid aan elkaar brengt noodzakelijk met zich mee een wederzijdse erkenning van elkaar als kerken, als ware uitdrukkingen van wat de geloofsbelijdenis noemt ‘de ene, heilige, katholieke en apostolische Kerk’ (6). Dit reddingswerk van de heilige Drie-Eenheid is wezenlijk voor een adequaat begrip van de Kerk (11). De oorsprong van de Kerk wortelt in het plan van de Drie-Ene God voor de redding van de mensheid (11). Zichtbare eenheid vraagt van de kerken dat zij in staat zijn in elkaar de authentieke aanwezigheid te (h)erkennen van wat de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel (381) noemt de ‘ene, heilige, katholieke en apostolische Kerk van de Drie-Ene God’ (13/14). Sinds het tweede oecumenisch concilie (Constantinopel 381) hebben de meeste christenen in hun liturgieën de geloofsbelijdenis opgenomen waarin wordt beleden dat de Kerk één, heilig, katholiek en apostolisch is (18).”¹²⁵

In het voorjaar 2019 heeft de Nederlandse Raad van Kerken haar 59e bezinningsnummer van het Oecumenisch Bulletin geheel aan Maria gewijd.¹²⁶ In dit speciale nummer wordt o.a. de laatste stand van zaken gegeven van het oecumenische gesprek over Maria. Hoe heeft deze dialoog zich de afgelopen jaren ontwikkeld? En waarover zijn we het, theologisch gesproken, inmiddels met elkaar eens als christenen, als we spreken over de rol, de functie en status van Maria?

Uit dit bulletin en uit bovenstaande citaten en vele andere documenten over de oecumene klinkt duidelijk de dominantie van de moederkerk ten opzichte van de afvallige dochters door.

¹²⁵ https://www.oecumene.nl/files/Documenten/De_kerk_-_vertaling.pdf?ml=0&iframe=0

¹²⁶ <https://www.raadvankerken.nl/product/maria/>

leiding heeft in de oecumenische beweging.

Alleen een radicale en krachtige Reformatie kan de zuigende en verlokkenende werking van de oecumene weerstaan. De oproep aan de leiders van de Nieuwe Reformatie is dan ook om Rome te confronteren met haar duistere verleden en haar in de weg van reiniging voor te gaan. Voor alles wat fout is gegaan is vergeving en herstel mogelijk, als geen compromissen worden gesloten waarbij de waarheid in ongerechtigheid ten onder wordt gehouden.

12.4 Wake-Up Call

Bij de afronding van de eerste druk van dit boek in december 2021 werd ik erbij bepaald om deze 'Wake-Up Call' toe te voegen. Dit heeft alles te maken met het feit dat velen met mij zien dat we ons bevinden in een cruciale fase van de ontwikkeling van de mensheid. In onze tijd lijkt het of er een wereldwijd plan is om alle mensen in één richting te doen bewegen. Om mensen te vangen in een uniform systeem onder één gezag, waarin voor de Schepper van hemel en aarde geen plaats meer is. Wereldleiders spannen samen, zoals wordt gezegd in Psalm 2.

Psalm 2:1-3 Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is? 2. De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde: 3. Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!

Het verscheuren van banden en touwen maakt de mens bandeloos en goddeloos. Sinds God het eerste mensenpaar 6.000 jaar geleden in de hof plaatste, spant satan met zijn gevallen engelen samen om de controle te verkrijgen over de mensheid. Deze controle kan hij krijgen als hij de mens ertoe verleid de banden met zijn Schepper op alle terreinen te verbreken. Satans plan is nog steeds om Gods oorspronkelijke plan met de mens te vervangen door zijn plan. De mens die naar Gods beeld is geschapen moet worden vervangen door een mens die naar het beeld van satan zelf is gemaakt.

Sinds het uitbreken van de Covid-19 pandemie is deze samenzwering van satan zichtbaar in de plannen van de

wereldleiders. Het is ook opmerkelijk dat ook de meeste kerkleiders, met de Paus voorop, hieraan meewerken. Alle terreinen van het leven moeten worden omgevormd naar het plan van de groten der aarde. Er wordt openlijk gesproken een 'Reset' en 'de mens 2.0'.

Dit betekent letterlijk dat de mens 1.0 die door God naar Zijn beeld is geschapen moet worden gereset. De mens naar Gods beeld moet worden vervangen door de mens naar satans beeld en gelijkenis!

Ik geloof dat het voor gelovigen nu de hoogste tijd is om zichzelf te reinigen van alles wat met de duisternis en de leugen te maken heeft. De kerken zitten nog vol met onheiligheid en onwaarheid. De geschiedenis heeft ons geleerd dat de gevestigde kerken veelal aan de verkeerde kant van de geschiedenis hebben gestaan. Het is steeds de kleine kudde geweest die de Opperherder wilden blijven volgen. De meeste kerken hadden niet door wat het plan van satan met de door hem gecreëerde pandemie was. Ze volgden over het algemeen blindelings de overheid die samen met de Kerk van Rome nog steeds het vierde rijk uit het visioen van Daniël vormt. Dit rijk gaat onherroepelijk geoordeeld worden.

Radicale bekering is op alle fronten nodig om niet te worden meegezogen in het eindoordeel. Want zoals het oordeel over het overspelige volk Israël is gekomen in het jaar 70 nChr., zo zal ook het oordeel komen over 'de huidige hoer van Babylon' met allen die met haar samenwerken. God is een God van recht die niet zal toestaan dat Zijn Wetten oneindig kunnen worden genegeerd en geschonden. De geschiedenis laat zien dat er altijd weer een nieuw begin wordt gemaakt met een rest die trouw blijft aan God.

Jezus heeft gezegd dat Hij ons zal bewaren in de ure van de verzoeking. Laten we daarom waakzaam zijn en ons rein bewaren van deze boze wereld. En God is getrouw, die niet zal toestaan dat u boven vermogen verzocht wordt. Hij zal met de beproeving zeker voor de uitkomst zorgen.

De grote finale in de strijd tussen Licht en duisternis, Waarheid en leugen, leven en dood is begonnen. Maar zeker is het een strijd tussen de gemeente Jezus Christus en de satan die zal uitlopen op de oogst van de wereld. Bij deze oogst wordt het kwaad en alles dat tot het kwaad verleidt verwijderd uit ons midden.

Jesaja 14:14, “Ik zal den Allerhoogste gelijk worden.”

Met deze hoogmoed overtreedt hij op schaamteloze wijze het gebod van Christus als Hij zegt: “gij zult niemand op aarde Vader noemen; want Eén is uw Vader, namelijk Die in de hemelen is.”

Jezus verklaarde verder: “Eén is uw Meester, namelijk Christus; en gij zijt allen broeders.” De leider van de Kerk van Rome leert op basis van haar autoriteit dat haar Soevereine Pontifex Maximus met recht de ‘Meest Heilige’ en tevens ‘de meest Heilige Roomse Pontifex’ wordt genoemd. Dit zijn namelijk de titels die rechtstreeks voortkomen uit de Babylonische mysteriegodsdienst. En de kerk bevestigt hiermee dat we nog steeds te maken hebben met de geesten van het beest uit de zee en het beest uit de aarde.

A.5 De staatskerk en vervolging

Uit het voorgaande bij punt A.1 blijkt, dat het ‘Edict van Thessaloniki’ het officiële startpunt werd voor de vervolging van ‘ketteren’ die zich niet wilden onderwerpen aan het Roomse gezag.

Het edict diende een politiek doel waarmee o.a. het geloof in de drie-eenheid van God werd afgekondigd als een gebod. Afwijkende geloofsopvattingen werden gezien als staatsgevaarlijk, opstand of ketterij.¹³² De ‘katholieke christenen’ zouden in het vervolg gaan vaststellen welke van de ‘goddelijke straffen’ aan de ‘ketteren’ worden opgelegd.

De straffen kenden verschillende gradaties: verbanning, kerksluiting, marteling, doodstraf. De eerste doodstraf werd in 385 nChr. uitgevoerd in Trier. Kerkvader Augustinus rechtvaardigde in 417 nChr. geweld tegen de volgelingen van de afgescheiden bisschop Donatus.¹³³ Donatisten streefden naar een kerk van heiligen en niet van zondaren, een volledig zuivere kerk zonder compromissen aan het evangelie van Jezus Christus. Daarom wilden zij geen banden met de kerk van Rome en de Romeinse

¹³² F.G. Naerebout & H.W. Singor, De Oudheid (2006), pagina 408-409

¹³³ New Advent.org, Augustine of Hippo, ‘Letters of Augustine 185’, hoofdstuk 2 en 3

overheid. Een overheid die hen in opdracht van de kerk vervolgde. Het edict vormde ook de grondslag voor het uitroepen van de Inquisitie in de 13^e eeuw. De oproep van Augustinus tot vervolging klinkt helaas nog steeds in onze tijd, want dit edict is nooit meer herroepen.

Het moet toch te denken geven dat ieder die tot op de dag van vandaag het gezag van Rome durft te tarten m.b.t. valse leringen wordt vervolgd. Er zijn zeer vele voorbeelden van vervolgingen.

Aan de moed van Wyclyff hebben we de Bijbel in onze taal te danken. Het vertaalinitiatief van Wyclyff stuitte op fel verzet van Rome, omdat met een Engelse Bijbelvertaling aan de eeuwenlange hegemonie van de Latijnse Vulgata een einde kwam. De haat tegen de Bijbelvertaling in het Engels was zo groot dat de paus 43 jaar na de dood van Wyclyff (hij stierf in 1384) diens botten liet opgraven en verbranden. De as werd in de rivier Swift uitgestrooid.

Wat mij ook treft is de Bartholomeus-nacht van 1572. Na de slachting van tienduizenden hugenoten (Franse, protestants gelovigen) laat paus Gregorius de 13^e een speciale herdenkingsmunt slaan. Op de voorzijde van de munt staat de afbeelding van de paus. Op de achterzijde staat een verderfengel afgebeeld met het kruis in de ene hand en het zwaard in de andere hand. Op deze afbeelding staat geschreven: “de slachting van de hugenoten.”

Een van de individuele voorbeelden van vervolging betreft Michael Servet. Deze Spaanse arts en theoloog werd om zijn anti-drie-eenheid denkbeelden zowel door de reformatoren als door de Rooms Katholieke Kerk vervolgd. Zijn Bijbelse en historische studie bracht hem tot de conclusie dat het Christendom in de eerste drie eeuwen van onze jaartelling verbasterd was. Op twintigjarige leeftijd publiceerde Servet zijn boek ‘Over de dwalingen van de Drie-eenheid’, een werk dat hem tot een belangrijk doelwit van de inquisitie maakte. Servet schreef o.a. “We leren God niet kennen door onze verwaande filosofische denkbeelden, maar door het geloof in Christus.”¹³⁴

¹³⁴ Out of the Flames, Lawrence & Nancy Goldstone, Book VII, p72
https://en.wikipedia.org/wiki/Michael_Servetus, quote 52

In 1546 gaf Calvijn in een brief aan een collega al te kennen, dat hij voornemens was Servet te laten ombrengen zo gauw hij daar de kans voor zou krijgen. Maar nadat Servet tevergeefs geprobeerd had Calvijn tot andere gedachten te brengen, drong Calvijn erop aan de zwaarste straf toe te passen. In het jaar 1553 werd Servet levend verbrand, met zijn boek 'Over de dwalingen van de Drie-eenheid' aan zijn voeten.¹³⁵ In het Zwitserse plaatsje Champel werd in 1903 door calvinisten een gedenkteken voor Servet opricht als verontschuldiging voor de daad van Calvijn. Op het teken staat: "Als eerbiedige en dankbare zonen van Calvijn, onze grote hervormer die echter een foute veroordeling deed die eigen was aan zijn eeuw, hebben wij dit verzoeningsteken opgericht."¹³⁶

Een tweede voorbeeld is de verbranding in 1550 van de Anabaptist Joan Bocher. Ook zij werd tot de brandstapel veroordeeld wegens het ontkennen van de drie-eenheid. Deze godslastering was volgens de kerk onvergeeflijk. Engeland scheidde zich in 1534 af van het Vaticaan en Koning Henry de VIII werd als opvolger van de paus hoofd van de kerk van Engeland. De Engelse overheid maakte daarop vele wetten tegen godslastering, waarbij het ontkennen van de drie-eenheid tot een religieuze misdaad werd verklaard. De Engelse kerk trad samen met de staat in de voetsporen van Rome en duizenden gelovigen werden wreed vervolgd. Meerdere ketters werden door verbranding aan een paal ter dood gebracht.

Een van de grootste wetenschappers uit de menselijke geschiedenis, was de diepgelovige Isaac Newton (1642-1727). Hij was ervan overtuigd dat de openbaring in de Schriften geen steun gaf aan het dogma van drie-eenheid en dat dit dogma door vervalsingen tot stand was gekomen. Deze overtuiging heeft Newton uit angst voor vervolging en excommunicatie zijn gehele leven wanhopig verborgen gehouden in zijn vele documenten tegen de drie-eenheid, die gelukkig bewaard zijn gebleven.

¹³⁵ <https://www.miguelservet.org/servetus/trial.htm>

¹³⁶ https://nl.wikipedia.org/wiki/Michael_Servet (verkorte weergave)

Martyrs Mirror beschrijft hoe duizenden, doopsgezinde gelovigen en ontkenners van de drie-eenheid op brute wijze zijn gemarteld en vermoord. In Nederland alleen al werden meer dan 2.000 gelovigen gedood in de periode 1524-1660¹³⁷.

Mijn voorouders behoorden in de zeventiende eeuw tot de Mennonieten, genoemd naar de kerkhervormer Menno Simons. Zowel de Mennonieten als de Anabaptisten werden vanwege de volwassendoop in heel Europa zowel door Rome als door de hervormer Calvijn zwaar vervolgd. De familie stamboom maakt melding van mijn stamvader Cornelis Ariensz Noordam (geboren 1618). Onder druk van de hevige vervolging (verlies van inkomsten en familieleden) gaf hij de strijd tegen de leer van de kinderdoop op en werd op 4 juli 1648 lid van de hervormde kerk in Maasland. Is het niet opmerkelijk dat mijn vader in 1970 mijn bekering en volwassendoop hard heeft veroordeeld? Gelukkig is de veroordeling van de gevestigde kerken de afgelopen jaren minder geworden en wordt de volwassendoop door steeds meer gelovigen als Bijbels gezien.

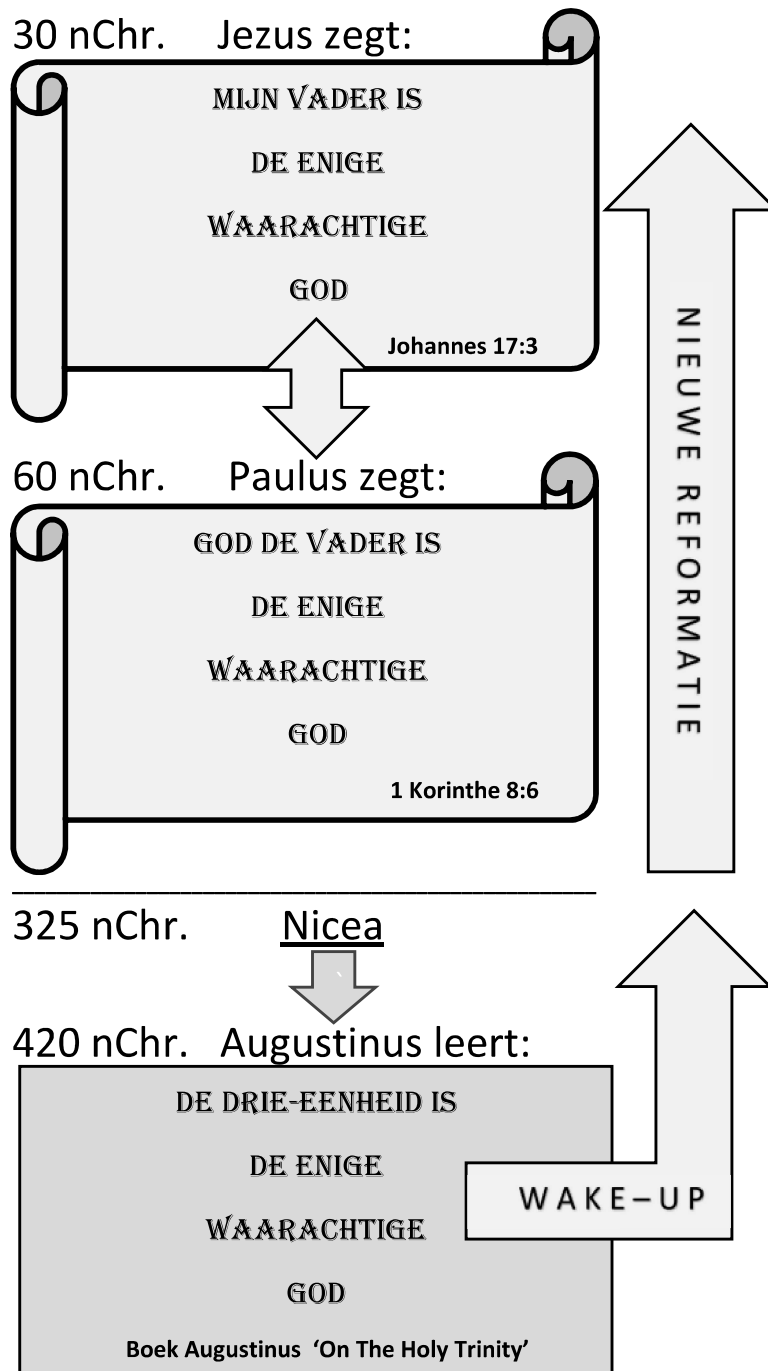
Helaas is tot op de dag van vandaag de drie-eenheidsleer een nog een schier onneembaar bolwerk in de meeste kerken. En ook nu worden gelovigen die de drie-eenheid ontkennen als ketters bestempeld en geëxcommuniceerd. Zo wordt het verkondigen van de waarheid van Gods Woord tot zwijgen gebracht!

In de naam van welke god zijn de afgelopen 1.700 jaar de kruistochten, de inquisitie, de Holocaust en de vervolging van de gemeente van Jezus Christus uitgevoerd?

Hebben de gruwelikheden uit de kerkgeschiedenis iets te maken met de Vader van Jezus Christus? Zeker niet, want Jezus heeft de Vader geopenbaard als de God van Liefde!

¹³⁷ Thieleman J. van Braght, Martyrs Mirror (1660)

Discipel van Jezus of van Augustinus?

Literatuurlijst

Geraadpleegde boeken

1. Geschiedenis der Apostolische Kerk, Philipp Schaff (1869)
2. Ante-Nicene Fathers Deel I-IX, Philipp Schaff (1885)
3. Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel I (1886), Deel II en III (1887), Deel VII (1888), Philipp Schaff
4. Idem, Series 2, Deel I-XV, Philipp Schaff (1889)
5. Proof of the Gospel by Eusebius of Caesarea, J.E. Ferrar (1920)
6. De Oude Geschiedenis van de Joden, Deel I, II en III, Flavius Josephus, Ambo (1996-1998)
7. De Joodse Oorlog & Uit mijn leven, Flavius Josephus, Ambo (1992)
8. Christianity in the making, James D.G. Dunn, (Deel 1-3, 2003-2015)
9. Did the first christians worship Jesus?, James D.G. Dunn (2010)
10. Christology in the making, James D.G. Dunn (1989)
11. De macht van traditie, het keizerschap van Augustus en Constantijn, Diederik Burgersdijk (2016)
12. In het Spoor van Jezus, ontwikkeling van het vroege Christendom, Readers Digest (1992)
13. Encyclopedia Britannica, 11th Edition
14. Early Christian Doctrines, J.N.D. Kelly (1965)
15. Documents of the Christian Church, Bettenson & Maunder (2011)
16. The Catholic Encyclopedia (2002)
17. Het mysterie van het grote Babylon, I.A. Sadler (2003)
18. De Didache, vertaald door Dr. J.M. Strenghtolt, (september 2017)

Geraadpleegde websites

19. www.biblehub.com/ (ook gebruik Strongnummers)
20. www.scripture4all.org/OnlineInterlinear/Hebrew_Index.htm
21. www.blueletterbible.org/ (ook gebruik Strongnummers)
22. www.herzienestatenvertaling.nl/teksten (2010/2016)
23. www.newadvent.org : letters of St. Augustine of Hippo
24. www.google.com (voor gerichte zoekopdrachten)

Eindnoten in overzicht pagina 146

- ¹ Johannes 1:18, Johannes 3:18 en 19, 1 Johannes 4:9
- ² Ante-Nicene Fathers Deel I, Ignatius, brief aan Filippenzen hoofdstuk 2
- ³ Id. Irenaeus 'Against Heresies', Boek 3 hoofdstuk 10.6, 11.6, Boek 4 hoofdstuk 20.6
- ⁴ Id. Irenaeus 'Against Heresies', Boek 4 hoofdstuk 20.11
- ⁵ <https://www.newadvent.org/fathers/02101.htm>, Pedagogue I.3
- ⁶ <https://www.newadvent.org/fathers/02101.htm>, Stromata I.26
- ⁷ <https://www.newadvent.org/fathers/02105.htm>, Stromata V.12
- ⁸ Ante-Nicene Fathers Deel I, Boek V 'Hypolytus against Noetus'
- ⁹ Id. Tertullianus, Boek VIII 'Against Praxeas' en XV 'Against Praxeas'
- ¹⁰ Nicene and Post Nice Fathers Series 2, Deel IX, Origenes, 'Toelichting evangelie van Johannes', Boek IV
- ¹¹ Ante-Nicene Fathers Deel IV, Origenes 'Against Celsus', LXXI
- ¹² Nicene and Post Nice Fathers Series 2, Deel IX, Origenes, toelichting OT, Boek 6.2
- ¹³ Ante-Nicene Fathers Deel IV, Archelaus 'Against Manes', 32
- ¹⁴ Id. Alexander 'Against Arius', I.4
- ¹⁵ Nicene and Post Nice Fathers Series 2, Deel III, 'Letter Alex. of Alexandrië to Alex. of Constantinopel', III
- ¹⁶ Id. Volume IV, Athanasius, 'Defence of the Nice Definition', III.13, 21, 62
- ¹⁷ Id. Volume IV Athanasius, 'Four Discourses Against the Arians' III.26
- ¹⁸ Id. 'Against the Arians' IV.20
- ¹⁹ Nicene and Post Nice Fathers Series 2, Deel IX, Hilary Poitiers, 'On the Trinity', IV V VI
- ²⁰ Id. Deel III, Theodorus, 'The Immutable'
- ²¹ Id. Deel VIII, Basil of Caesarea. 'On the Holy Spirit', VI.15 en XI.27
- ²² Id. Gregory of Nyssa, 'Letter VIII to Flavian'
- ²³ Id. Gregory of Nyssa, 'Letters' \$2, \$12
- ²⁴ Id. Ambrosius of Milan, 'On The Patriarchs', XI.51
- ²⁵ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel VII Augustine, 'On The First Epistel of John', XLVII.3
- ²⁶ Nicene and Post Nice Fathers Series 1, Deel III Augustine, 'On The Holy Trinity', Introduction Essay
- ²⁷ Id. Deel VII, Augustine, 'On The Gospel of John', VII.25-36.3